

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΙ ΝΑ ΓΙΝΩΝΤΑΙ ΑΙ ΚΟΡΑΙ ΜΑΣ

Σ' ΑΓΑΠΩ

ΑΤΤΙΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ

ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΟΙ ΝΑΥΑΡΧΟΙ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΟΙ ΗΛΘΙΑΡΧΟΙ

PHILIPPE DARYL — Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΠΛΑΣΤΙΚΗ

HENRI LAVEDAN — ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΥΙΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΤΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

ΔΕΝ ΒΡΕΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΛΗ ΠΑΣΣΑ, ΟΥΤΕ ΔΔΙΚΩΤΕΡΟΣ

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ

ΤΟ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ ΠΕΡΑΛ

ΦΡΙΚΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΤΙ ΝΑ ΓΙΝΩΝΤΑΙ ΑΙ ΚΟΡΑΙ ΜΑΣ

Τὸ ζήτημα τῶν γυναικῶν ἀπασχολεῖ ἐπ' ἐσχάτων πάλιν ζωηρότατα τὸν κόσμον. Φαίνεται, ὅτι ὅσο ἀυξάνει ὁ πληθυσμὸς, καὶ σὺν αὐτῷ παραδόξως ποῦς ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ εὐμάρεια, τόσῳ τραχύτερος καθίσταται ὁ περὶ τοῦ βίου ἀγὼν. Τίς οἶδεν, ἕως ἡ θεοῦ τῆς Μάλλου ἤρχισεν ἀπὸ τοῦδε νὰ ἐπαληθεύη, κατὰ τὴν ὁποίαν θ' αὐξήσουν μίαν ἡμέραν οἱ ἄνθρωποι ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε νὰ μὴ εὐρίσκουν τί νὰ σέχθουν. Ἄς ἀρξώμεν τὰ ἰδικά μας καὶ ἄς ἀκούσωμεν τί λέγουν οἱ ξένοι. Ἡ ἐν Βιέννῃ « Ἡμερησία » ἐδημοσίευσε πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν τὸ ἐπόμενον ἄρθρον:

Πρὸ ὀλίγου ἀκόμη καιροῦ οἱ οἰκογενειάρχαι καὶ κληθεῖνες ἀρρένων καὶ θηλέων, ἠσχολοῦντο μόνον ὑπὸ τῆς σκέψεως: τί νὰ τοῦς κάμω τοῦς υἱοῦς μου, περὶ τῆς ἐκλογῆς ἐπαγγελμάτων, καὶ διὰ τῆς θυγα-

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

τέρας του οὐδεὶς ἐσκέπτετο. Τὰ κορίτσια πρέπει νὰ ὑπανδρεύονται: αὐτὸ ἔλυε τὸ ζήτημα. Καὶ πραγματικῶς ὑπανδρεύοντο. Ἄλλ' ἠλλαξαν εἰ καιροὶ ἐκτοτε: καὶ σήμερον ἀκόμη ὁ γάμος εἶνε βέβαια ἡ ἱερωτέρα καὶ λαμπροτέρα ἀποστολὴ τῆς γυναικὸς, δυστυχῶς θμως πολλὰ κοῦρα ἀναγκάζονται νὰ «διαλάθωσι» τοῦ σκοποῦ τούτου. Πρόχειρον δὲ καὶ τὸ αἴτιον ἀφ' ἑνός, ὁ καταπιεστικὸς συναγωνισμὸς ἐπὶ παντός ἐπαγγέλματος, ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ ὄλοεν ἀυξάνονται ἀξιώσεις ἐπὶ τῶν ἀπολαύσεων τοῦ βίου, ἰδοὺ αἱ αἰτίαι τῆς ἀγαμίας, αἱ αἰτίαι τῶν βραδείων γάμων. Ἐνώπιον τῆς αὐτῆς μεταβολῆς πραγμάτων, εὐεξήγητος εἶνε ἡ ἐπ' ἐσχάτων γεννηθεῖσα ὁρμὴ τοῦ γυναικείου φύλου πρὸς ἀνεξαρτησίαν καὶ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐκείνων μέσων, ἅπερ ἦσαν πρὶν ἀπηγορευμένα. Καὶ οὕτω, πανταχοῦ εἶνε νῦν ἐπὶ τοῦ τάπητος τὸ ζήτημα τῆς χειραφετήσεως τῆς γυναικὸς ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην, δηλαδὴ ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς διὰ τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐργασίας.

Ἄλλὰ τὸ σοβαρότατον τοῦτο ζήτημα ἐνδιαφέρει πρωτίστως τὸν οἰκογενειάρχην, τὸν μὴ δυνάμενον νὰ δώσῃ προῖκα τοιαύτην εἰς τὰς θυγατέρας, δι' ἣν νὰ προτελεύσῃ μνηστῆρας: ὁ τοιοῦτος πατὴρ πρέπει ἐγκαίρως νὰ προνοήσῃ, ὥπως ἐκλέξῃ ἐπάγγελμα τι δι' αὐτάς, ἐξασφαλίζον τὸν βιοπορισμὸν των. Τί νὰ γίνωνται λοιπὸν αἱ κοῦραι μας; Τοῦτο εἶνε ἐπὶ τῶν ἡμερῶν ἡμῶν φοβερὸν καὶ βαρὺ ζήτημα, ἀπὸ τῆς φύσεως τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται ἡ τύχη τοῦ βίου ἀπειρηθῶν κορασίων.

Ἐν Γαλλίᾳ ἰδίως καὶ Ἀγγλίᾳ, πολὺν ἤγειρε ἄλλον τὸ ζήτημα, ἀξίον δὲ τοῦ κόπου εἶνε ν' ἀκούσωμεν ὁποῖαν ἀπάντησιν ἔδωκε γαλλικῆ συγγραφεῖς, ἡ κυρία Louise d'Alq. Ἡ κυρία αὕτη πραγματεύεται τὸ θέμα ὄχι διὰ τοῦ ἐπιχωριαζόντος ἐν Γαλλίᾳ ἐλαφροῦ καὶ εἰρωνικοῦ ὕφους τῶν λογοπαϊγνίων καὶ τῆς εὐφυίας, ἀλλὰ μετὰ σοβαρότητος, προσπαθοῦσα νὰ δώσῃ εἰς τοῦς ἐνδιαφερομένους γονεῖς πρακτικὰς καὶ χρησιμοτάτας συμβουλὰς.

Ἡ φύσις, λέγει, ἡ συγγραφεῖς, προδιέγραφεν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν κλησιν, τὸ ἐπάγγελμα τῆς, τοῦτέστι τὸ ἐπάγγελμα τῆς συζύγου καὶ μητρὸς: ἀλλ' ὁ πολιτισμὸς παρεμβάλλει ἐνίοτε προσκόμματα εἰς τὰς βουλὰς τῆς προνοίας. Μέγας ἀριθμὸς γυναικῶν μένουσιν ἀγαμοί, ἀλλὰ δὲ ἀδυνατοῦν νὰ εὐρουν ἐν

ΦΥΛΛΟΝ 37

τῶ γάμῳ ἐνασχόλησιν τῶν δακνοητικῶν προσόντων αὐτῶν· εἶνε δὲ ἀναγκαιοτάτη ἡ ἱκανοποίησις αὐτῶν, διότι ἀνευ τούτου γεννῶνται μέγιστοι κίνδυνοι τοῦ ἠθικοῦ βίου τῆς γυναικός. Ἄλλ' ὅπως γίνῃ καλὴ ἐκλογή τῶν ὀλίγων ἐπαγγελμάτων, ἀπερ ἀρμόζουσιν τῇ γυναικί, στεροῦμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος πάσης πείρας. Τινὲς μὲν τῶν γυναικῶν ἀφιερῶνται εἰς ἐπαγγέλματα, δυσανάλογα πρὸς τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἱκανότητά των. Οὕτω, εἶδομεν γυναῖκας ἐκ τῶν ἀνωτάτων τάξεων, πτωχὰς γενομένας αἰφνης, ἢ ἀπασθῶσι τὸ ἐπάγγελμα τῆς πλυντρίας, καὶ ἐνῶ ἐπλυνον, νὰ σχεδιάζουσιν νὰ κάμωσι τὰς θυγατέρας των καλλιτέχνιδας.

Ἐν πρώτοις, εἶνε ἀποσκορακιστέον πᾶν ἐπάγγελμα, κρατοῦν τὴν γυναῖκα μακρὰν τῆς οἰκιακῆς ἐστίας· ἐναντίον τοιούτων ἐπαγγελμάτων ἀντιτάσσεται τὸ φύλον, ἡ ὑγιεινὴ καὶ τὰ οἰκογενειακά καθήκοντα. Ἡ γυνὴ ἀδυνατεῖ, ἐκ τῶν αὐτῶν αἰτίων, νὰ ἐπαγγελητῆ τὸν ἰατρόν, τὸν δικηγόρον, τὸν βουλευτὴν, ὅπως καὶ τὸν σιδηρογῶν ἢ ἀμαξῶν. Ὑπάρχουσι βεβαίως δραστηριόταται τινες καὶ ἐκτάκτως πεπαικισμέναι γυναῖκες, λαμπρῶς ὑποστάσαι διδασκαλικὰς ἐξετάσεις. Ἄλλ' αὐταὶ εἶνε ἐξαιρεταί. Εἰς τὴν γυναῖκα ἀρμόζουσιν ἐκεῖνα ἰδίως τὰ ἐπαγγέλματα, καθ' ἃ δὲν εἶνε ὑποχρεωμένη ἢ ἀφίνη τὸν οἶκον, καὶ εἰς ἃ ἐνασχολουμένη ἡμπορεῖ νὰ εὐρίσκηται πλησίον τοῦ λίκνου τοῦ τέχνου τῆς καὶ τῆς χύτρας τοῦ μαγειρίου τῆς. Ἐσχάτως, κατὰ τὰς ἐν τῇ γαλλικῇ βουλῇ συζητήσεις περὶ τῆς νυκτερινῆς ἐργασίας, ἐλέχθη προσφυστάτα, ὅτι ἡ παρουσία τῆς μητρός εἰς τὸ νοικοκυρὸν εἶνε κατὰ πολὺ χρησιμότερα ἢ ἢ μᾶλλον ἀκραιβωπληρωμένη ἐργασία ἐκτὸς τοῦ οἴκου. Εἰς τὰς ὑψηλὰς τάξεις οἰκογενεῖας, ὁ σύζυγος ἐναντιοῦται μὲν πολλάκις εἰς τὴν κατ' οἶκον ἐργασίαν τῆς Κυρίας, διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ ἴσως ἢ ἀβρότης τῶν χειρῶν τῆς, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ γυνὴ, ἀναγκαζομένη νὰ μετέλθῃ ἔργον τι, ἐκλέγει αὐτὸ ἐντὸς τοῦ οἴκου· ἄλλ' ἀρκεῖ νὰ ἴδῃ τις τὴν ἀκαταστασίαν καὶ ἀκαθαρσίαν τοῦ οἴκου τῶν τοιούτων, διὰ νὰ τοὺς κρίνῃ.

* *

Παρὰ ταῖς κατωτέρας δὲ τάξεις, δημοτικώτερον ἔγεινε τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, πρὸς ὃ μικρόθεν ἐκτρέφουσι τὰ κοράσια· ἄλλα τὸ ἔργον δὲν εἶνε τόσῳ εὐκόλῳ ὅσον ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται· οἱ ἀμαθεῖς γονεῖς ἀδυνατοῦσι νὰ ἐννοήσουν ὅποια προπαρασκευη, ὅποια μᾶθησις, ὅποια εἰδικὰ προσόντα ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ καταρτισθῇ μίᾳ καλῇ διδασκάλισσα. Αἱ τῶν δημοτικῶν σχολῶν διδασκάλισσαι ἔχουσιν μὲν ἀσφαλῆ θέσιν, ἀλλ' ἀφ' ἐνός μὲν τὸ γλίσχρον τοῦ μισθοῦ, ἀφ' ἑτέρου ὃ μέγας καὶ μέχρις ἀνησυχιῶν αὐξήσας συναγωνισμὸς δι' οὗ καὶ ἡ τὸ καλλίτερον διπλωμα ἔχουσα δὲν εὐρίσκει θέσιν, κατέστησαν καὶ τὸ ἐπάγγελμα τοῦτο ἡκίστα εὐάρεστον.

Κατ' ἐμὴν γνώμην, πολὺ ἀσφαλέστερα εἶνε βιομηχανικὰ τινὰ καὶ ἐμπορικὰ ἐπιτηδεύματα, δι' ὧν ἡ γυνὴ δύναται τιμίως καὶ ἡσύχως ἢ ἀποκτήσῃ τὸν βιοπορισμὸν.

Ὡς λογιστῆς, ταμίως καὶ ἐπιστολογράφος, ἡμπορεῖ νὰ διαπρέψῃ, οὐχὶ σπανίως δὲ νὰ ὑπερτηρήσῃ τοῦ ἀνδρός. Ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἐν τῇ Ἀμερικῇ εὐρίσκουμεν νέας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν ταχυδρομείων καὶ τηλεγράφων, ἢ εἰς μεγάλα τραπεζικὰ καταστήματα, ἢ καὶ σιδηροδρόμους. ἐκτελοῦσας μεθ' ἱκανότητος τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ ἐξωθούσας ὀλονέν τοὺς ἀνδρας ἐκεῖθεν. Τὰ ἔργα ταῦτα δικαιοῦνται νὰ ἔχωσιν αἱ γυναῖκες, ἐφ' ὅσον δὲν εἶνε ὑπανδροὶ· πράγματι δὲ ἐν Παρισίοις οἱ πλεῖστοι τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων εἶνε κόραι. Ἄλλ' αἱ γνώσεις αἷς ἀποκοῦν ἐν τῇ ἐμπορικῇ ὑπηρεσίᾳ δὲν χάνονται, καὶ συχνότατα χρησιμοποιοῦνται πρὸς ἀρωγὴν τοῦ συζύγου ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.

Ὅστις συνέπεσε νὰ ἴδῃ τὸ ἐσωτερικὸν πολλῶν ἐκ τῶν καλουμένων αὐψηλοτέρων οἰκογενειῶν, θὰ ἠτένισε βεβαίως τὴν λέμπουσαν κακομοιρίαν των. Ἄλλ' ὅπόσον θὰ ἐμετρίαζέτο ἡ δυστυχία, ἐν αἱ γυναῖκες καὶ αἱ θυγατέρες των εἶχον τὴν ἀπαιτουμένην προπαίδειαν ὅπως ἐκτελοῦσι τεχνολογικὰς τινὰς ἐργασίας π. χ. νὰ ἐργάζωνται ξυλογραφίας διὰ τὰς εἰκονογραφημένας ἐφημερίδας, νὰ κάμωσι ὑδρογραφίας, νὰ φωτογραφίζουσιν ἐπὶ ποσειδάνης καὶ φαγεντιακοῦ, ἔργα εὐχαριστότατα πάντα, δι' ἃ δὲν ἀπαιτεῖται ἐκτακτὸν τάλαντον καὶ τὰ ὅποια παρέχουσιν διαρκῆ πηγὴν ἐργασίας; Εἰς τὸ εἶδος αὐτὸ ἀνήκουσι καὶ τὰ συγγραφικὰ ἔργα, ἄλλ' ὄχι βεβαίως ἡ συγγραφή σπουδαίων συγγραμμάτων, πρὸς ὃ, κατ' ἐμὲ, ἡκίστα ἐπιτηδεῖται ἡ γυνὴ. Ἄν μεγαλοφυεῖς τινες γυναῖκες διέπρεψαν ἐν παντὶ πεπολιτισμένῳ τόπῳ ὡς συγγραφεῖς, δὲν ἔπεται βεβαίως ὅτι ἡ γυνὴ εἶνε ἱκανὴ διὰ τὸν κλάδον τοῦτον.

Ἄλλ' ὑπάρχει συγγραφικὸν ἔδαφος, ἐφ' οὗ μετ' ἐπιτυχίας ἡμπορεῖ ἡ γυνὴ νὰ ἐργασθῇ· ἡμπορεῖ π. χ. νὰ διηγῆται ὠραίας παιδικὰς ἱστορίας, νὰ συγγραφῇ παιδαγωγικὰ βιβλία ἢ νὰ μεταφράζῃ ἀπὸ ξένων γλώσσας. Ἡ ἰδιάζουσα ταῖς γυναῖξιν πολυλογίᾳ ἡμπορεῖ νὰ χρησιμοποιοῦθῃ οὕτω καλλίστα, καὶ ἐπειδὴ θὰ ἐξαντληθῇ ἐν τῷ γράφειν, θὰ γίνεται μάλιστα ἐν τῷ βίῳ ὀλιγόλογος.

Τὰ καλλιτεχνικὰ δὲ στάδια, τὰ τῆς αἰδοῦ καὶ ἠθοποιοῦ, πρέπει ν' ἀφίενται εἰς ἐκεῖνα τὰ τέκνα, ἀπερ ἐκ φύσεως εἶνε δι' αὐτὰ πλασμένα, καὶ εἰς τὰς οἰκογενεῖας τῶν ὁποίων ἡ τέχνη μεταδίδεται κληρονομικῶς· διὰ νὰ πεισθῇ τις περὶ τούτου, ἀρκεῖ νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι αἱ ἐξοχώτεραι καλλιτέχνιδες ἐγεννήθησαν οὕτως εἰπεῖν, ἐπὶ τῆς σκηνῆς· ἡ Ραχήλ, ἡ Σάρρα Βερνερ, ἡ Πόντις καὶ ἄλλαι. Εἰς αὐτὰ ἀκριβῶς τὰ ἐπαγγέλματα πρέπει πολὺ νὰ προτέχωσιν οἱ γονεῖς, διότι αὐτὰ παρὰ πᾶν ἄλλο ἐγκλείουσιν ἀπογοητεύσεις σκληρὰς καὶ τραχεῖς ἀγῶνας, καθ' οὓς συνετρίβη πολλάκις ἡ εὐτυχία καὶ ἡ γαλήνη πολλῶν οἰκογενειῶν.

Βλέπομεν λοιπὸν, ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος ἠνοίχθησαν εἰς τὰς γυναῖκας καὶ τὰς κόρας τόσα ἐπαγγέλματα, δι' ὧν δύνανται μετ' ἐπιτυχίας νὰ πηλαίωσιν τὸν τῆς ὑπάρξεως ἀγῶνα. Εἶνε δὲ ἐπιβλαβὲς μὲν κατὰ τὸν παντὸς γονεῖος, μετὰ βλαθεῖαν ἐρευνᾶν

τῶν ιδιοτήτων τῆς θυγατρὸς του, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου δρου, νὰ προπαρασκευάσῃ αὐτὴν δι' ἐπάγγελμα τι δι' οὗ, ἐν τυχὸν μείνῃ ἄγαμος, θέλει δύνηθῃ ἀσφαλῶς καὶ ἐντίμως νὰ πορίζηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ὡς σύζυγος δὲ, αὐξάνουσα κατὰ τε τὰ ἔσοδα, νὰ ὑποβοηθῇ τὴν οἰκιακὴν συντήρησιν.

Σ' ΑΓΑΠΩ

(ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΙΟΥΛΙΟΥ ΜΑΡΥ)

(Συνέχεια)

Ὁ Ρούδεβεργ, πράγματι, εἶχεν ἐμφανισθῆ καὶ ἀπειμακρύνετο με βήματα βραδέα καὶ σκεπτικός.

Ἡ Γενεθιέβη ἐπρόσεχεν εἰς ὅλας τὰς κινήσεις αὐτοῦ. Ὁ ἐργάτης ἔστη, με τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀριστως προσκλουμένους πρὸς αὐτὸν, με τοὺς βραχίονας κρεμαμένους... με τὴν κεφαλὴν κλίνουσαν πρὸς τὰ ἔμπροσ, ὡς νὰ ἦτο ἀπληροῦς, ἢ νὰ κατεῖχετο ὑπὸ μεγίστης θλίψεως.

Ἐξήγαγε τὸ μανδύλιόν του, καὶ ἐσπύγγισε τὸ πρόσωπόν αὐτοῦ.

Ἡ Γενεθιέβη, ἥς ἡ καρδιά εἶχε παύσει πλέον νὰ πάλῃ, εἶδεν, ὅτι τὸ μανδύλιον ἀπὸ τοῦ μετώπου κατήρχετο εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.

Ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν, καὶ ἀποτόμως:

— Κιτῶς, κύριε Ροξέν, σὰς εὐχαριστῶ. Αἰσθάνομαι ἐμαυτὴν καλλίτερα, καὶ σὰς ἀποδίδω τὴν ἐλευθερίαν σας.

Καὶ ὡς ἐὰν ἤθελε νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ τῆς, με βῆμα ταχὺ ἔσπευσε νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ δάσος.

Ὁ Μοντθριάν εἰς τὸ ὑελουργεῖον! Ὅποιος ἀράγε ἦτο ὁ σκοπὸς του; Εἶχεν ἀποπτή πλέον ἢ γαλήνη τοῦ βίου τῆς, ἢ τόσον ἀκριβὰ κερδηθεῖσα... Δὲν ἐτόλμησε τίποτε νὰ εἶπῃ εἰς τὸν μπάραμπα Τρέγγ. Εἰξέυρεν, ὅτι ἦτο ἐνεργητικὸς. Δὲν ἤθελε διαστάσει οὐδ' ἤθελεν ἀποδειλιάσει· ἄμα ὡς ἐμάνθανε τὴν παρουσίαν τοῦ Ἑίτορος εἰς τὸ ὑελουργεῖον, καὶ εἰς τὰ δικαστήρια ἀκόμη ἐὰν ἦτο ἀνάγκη νὰ προστρέξῃ, θὰ τὸν ἐξεδίωκε... Καὶ ἦτο θαῦμα, πῶς ὁ ἀγαθὸς γέρον δὲν εὐρέθη ἀκόμη ἀπέναντι τοῦ κόμητος. Πιθανὸν νὰ τὸν εἶχε συναντήσῃ χωρὶς νὰ τὸν ἀναγνωρίσῃ, διότι τὸ γῆρας εἶχεν ἐξασθενήσει ὀλίγον τὴν ὄρασίν του. Πιθανὸν δὲ τὰς περισσοτέρας φορὰς νὰ συνέβῃ νὰ ἐπισκερθῇ καὶ ἐπιθεωρήσῃ τὸ ἐργαστάσιον καθ' ἃς ὥρας ὁ ὄμιλος τῶν ἐργατῶν εἰς ὃν ἀνήκεν ὁ Ρούδεβεργ, ἀνεπαύετο. Ἄλλως δὲ, καὶ τὸ ὄνομα Ρούδεβεργ δὲν τῷ ἐπροξέεινε καμμίαν ἐντύπωσιν. Οὕτως, ἀπὸ ἐξ μηνῶν ὁ Μοντθριάν ἔχει ἐγγύτατα αὐτῆς, χωρὶς ποσὸς νὰ τὸ ὑποπτεῦθῃ. Καὶ ἐδέησε νὰ ἐπέλθῃ μίᾳ τυχαίᾳ ὁλοῦ σύμπτωσις, ὅπως τὸ πλήροφρηθῇ. Τὸ ἔπρεπε νὰ πρᾶξῃ; Σκοτειναὶ ἰδέαι ἐπήρχοντο εἰς τὸν ἐγκέφαλόν τῆς.

Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας δὲν ἐξῆλθε. Δὲν τὸν ἐροῦσετο, ἀλλὰ ζήσασα ἔτη τινὰ ἐν γαλήνῃ καρδίᾳ,

ἠσθάνετο ἐγαῖστικὴν ἀπέχθειαν κατὰ παντὸς ὅ,τι ἠδύνατο νὰ παράξῃ τὴν ἡσυχίαν τῆς.

Ἐν τούτοις, ἐδέησε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν καθημερινὴν ζωὴν τῆς, διὰ νὰ μὴ ἐξεγειρῇ τὰς ὑπονοίας τοῦ πατρός τῆς, προσέχοντας εἰς ὅλα τὰ κινήματά τῆς. Ἄλλ' ἤδη, ἀπέφραγε τὸ δάσος τῶν δρυῶν. Κατήρχετο μέχρι τῆς Δέλτης, καὶ ἐκάθητο παρὰ τὰς ὄχθας αὐτῆς, καθ' ὃν χρόνον ὁ Ἑρρικέτος ἐκυλιέτο ἐντὸς τῶν κεκομμένων γόρτων, ἢ δὲ Μαγδαληνῇ, πάντοτε σκεπτικῇ, ἐρρέμβασεν ἀφηρημένη.

Ὁ Ἑρρικέτος δὲν συνώδευε πάντοτε τὴν μητέρα του. Μετὰ τὸ πέρας τῶν μαθημάτων του, ἀπήρχετο ἔχων τὸ τόξον του ἀνά χεῖρας, καὶ διεσκέδαζε ρίπτων ἀνωφελῆ βέλη κατὰ τῶν πτηνῶν, τὰ ὅποια οὐδαμῶς κατάρθου νὰ πτοῦν. Αὕτη ἦτο ἡ μεγάλη ἠδονή του. Πολλάκις ἐφαίνετο ἀνά μέσον τῶν περὶ δῶν, παραμονεῖων τοὺς σκίουρους κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἀπὸ τῆς φωλεᾶς, οὐδέποτε ἀποθαρρυνόμενος ἐκ τῆς ἀποτυχίας του.

Μίαν ἡμέραν εὐρίσκατο τοιοῦτοτρόπως ἐν τῷ δάσει, εἰς τὴν προσοιλίᾳ του θέσιν, οὐχὶ μακρὰν τῆς ὁδοῦ ἣτις ἦγεν εἰς τὸ ὑελουργεῖον. Ἄνωθεν, μεταξὺ τῶν κλάδων τῶν δένδρων, εἰς σκίουρος ἐξεληθὼν τῆς φωλεᾶς του, ἐπέτα ἀπὸ κλάδου εἰς κλάδον καὶ ἀπὸ φυλλώματος εἰς φύλλωμα. Ὁ Ἑρρικέτος, ἰδὼν αὐτὸν, τὸν ἐσκόπευσε διὰ τοῦ τόξου του, καὶ τὸ ἐλαφρὸν βέλος, κατὰ τύχην, διευθυνθὲν εὐστόχως, ἐνεπάγη εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ σκίουρου, ὃν καὶ ἐφάνευεν. Ἐν τούτοις, τὸ πτηνὸν δὲν ἐπιπτεῖ περιπλεθθὲν ἐντὸς τῶν φυλλωμάτων, ἔμεινε κρεμάμενον. Ὁ Ἑρρικέτος ἠγωνία, μὴ δυνάμενος νὰ λάβῃ κατοχὴν τοῦ θηράματος του, καὶ σπεύδων ὅπως δεῖξῃ εἰς τὴν μητέρα του τὸ πρῶτον κυνηγητικὸν του κατόρθωμα. Μάτην ἐδαπάνη τὰ βέλη του, οἰπτων αὐτὰ κατὰ τοῦ ἀψύχου πτηνοῦ μάτην ἐπετροβόλει τὰ φυλλώματα, μάτην προσεπάθει νὰ ἀναρριχηθῇ ἐπὶ τοῦ κομοῦ τοῦ δένδρου, ὅπως σείσῃ τὸν κλάδον. Ἐπῆσεν ἐπὶ τῶν γόρτων ἀπληροῦς. Αἱ παρειαὶ του εἶχον καταστῆ ἐρυθραὶ, οἱ ὀφθαλμοὶ του ἠκτινοβόλουν. Ἠρξάτο νὰ κλαίῃ ἐξ ὀργῆς καὶ ἀδυναμίας.

Ἐν τῷ μεταξὺ, εἰς ἐργάτης ἐθεάθη διερχόμενος. Ἦτο ὁ Ρούδεβεργ, ὅστις μετέβαινε ὅπως ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν του εἰς τὸ ὑελουργεῖον. Ὅταν εἶδε τὸν Ἑρρικέτον, ὁ ἄνθρωπος ἔστη· ἔσχε μηχανικὸν τι κίνημα, ὅπως τῷ τείνῃ τὰς χεῖρας, ἀλλὰ τὸ συνεκράτησε. Ὁ Ἑρρικέτος τῷ ἔδειξε τὸν σκίουρον.

— Ὡ! κύριε, κύριε, ἐὰν ἠθέλατε... Πρὸ μικροῦ ἐφάνευσα ἓνα σκίουρον μετὰ τὸ βέλος μου Ἐσκάλωσα ἄμα εἰς ἓνα κλάδον καὶ δὲν πίπτει, δὲν θέλει νὰ πέσῃ, κύριε...

Καὶ πρέσυρε τὸν Ρούδεβεργ, ὅστις τὸν ἠκολούθει γελῶν.

— Ἰδοῦ! τὸν βλέπετε, ἐκεῖ ἐπάνω;

— Μάλιστα.

— Θέλετε νὰ μοῦ τὸν ρίψετε κάτω, δὲν ἔχει οὕτω; Θὰ εἶσθε τόσον καλὸς, θὰ σὰς ἀγαπῶ τόσον...

Ὁ Ρούδεβεργ ἐχαμήλωσεν, ἐγονυπέτησε σχεδόν, ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ ἀνάστημα τοῦ Ἑρρικέτου, καὶ τῷ ἐσφιγξῆς τὰς δύο χεῖρας. Ἠσθάνετο ἑαυτὸν συγ-

διὰ τὸν Δῆμον ἢ θέα τοῦ ἀθανάτου στενοῦ, καὶ τὴν φωτεινὴν δώξαν ἐσκίαζε παραφόνως τῆς ἀγνωμοσύνης ἢ μαύρη κηλὶς. Ἐὰν πρᾶνῆται ἡ θλίψις σου διὰ τῆς εἰς τὴν πατρῴαν γῆν μετακομιδῆς τῶν ὁσίων σου, εἴαν ἡ μετάνοια τοῦ Δήμου δύναται νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν εὐεργετίδα λήθην τὸ ὄζυ τῆς καρδίας σου ἄλλως, πρηγορήθητι, ὦ Θεμιστόκλεις. Ὁ Δῆμος μετενόησε, καὶ, σκιρτῶσα ἡ μητρικὴ γῆ τῆς Ἀττικῆς, ἐδέξατο τὰ ὄστα σου. Τοῦ προσώπου σου οἱ χαρακτῆρες ἀνέζησαν διὰ τῆς σμίλης τοῦ ἔρμου γλύφου, ἀλλὰ παντὸς λόγου καὶ παντὸς ἔργου, σκοποῦντος τὴν σὴν ἀθανασίαν, ἰσχυρότερον συμβάλλεται αὐτῇ τῆς νήσου ἢ θέα, ἢ ψάλλουσα τὸ δικαίον ἐγκώμιόν σου, καὶ κράζουσα τὸ βῆθος τῆς ἐμθρηθείας καὶ τῶν ἐπισημάτων σου. Εἰπέ περὶ τῆς Σαλαμίνος καὶ τῆς ναυμαχίας, ἧς ὑπῆρξες ὁ ἰθύντωρ. Ἄς ἀκούσω ἀπὸ τοῦ στόματός σου τὴν ἀφήγησιν τῆς μεγάλης ἡμέρας, καὶ ἡ ἀλόγουσα ψυχὴ μου ἄς ἀντλήσῃ παραμυθίαν εἰς ἰστορικὸν φίλατον κλέους ἀφθίτου, αὐγάζοντος ἀνισπέρωσ τὴν πόλιν καὶ σύμπασαν τὴν Ἑλλάδα.»

I'

Ἡ ναυμαχία τῆς Σαλαμίνος

— α' Ὁ Μῆδρος εἶπεν ὁ Θεμιστοκλῆς αἶψαν εἰσελάσει ἦδη καὶ ἀποτεφρώσει τὴν Ἀττικὴν. Ἡ καθημαγμένη σκιά τοῦ Λεωνίδου ἀπειλητικὴ τὸν ἠκολούθει πανταχοῦ, καὶ κραδαίνουσα τὸ περσικόν ξίφος, καὶ μόνῃ αὐτῇ, καὶ νεκρᾷ, κατεπτέει τὸν Ξέρξην καὶ τῶν ὀπλιτῶν του τὰς μυριάδας. Ἀφαντος ἀπὸ τοῦ ναοῦ εἶχε γείνει ὁ ἐφέστιος ἱεὺς ὄφις. Εἰς τὴν ἀτμοσφαίραν τῆς πόλεως ἀντήχουν αἱ οἰμωγαὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων, ἄτινα, δεξιούμενα τοὺς ναυδάτας, ἐγκατελίμπανον τὸ πάτριον ἔδαφος, ἀπέθειοντα πᾶσαν ἐλπίδα εἰς τοὺς θεοὺς καὶ εἰς τὰς τριήρεις. Δεινὸν ἦτο τὸ θέαμα. Μὲ ὑπόσαθρον βῆμα, κύπτοντες ὑπὸ τὸ βάρος πικρῶν συγκινήσεων καὶ ἐναικῶν, ἀνήρχοντο οἱ γέροντες τὴν Ἀκρόπολιν, μετὰ τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀποθάνωσιν ἐκεῖ. Οἱ ἄνδρες πάντες καὶ ἡ νεολαία, ἡ χρηστὴ αὐτῆ τῆς πατρίδος ἐλπίς, εἶχον ἐπιβῆ τῶν πλοίων, καὶ ἦδη τὰ νέφη τοῦ καπνοῦ ἐξηγγέλλον τὴν πυρπόλησιν τῆς πόλεως, καὶ οἱ βραδύτερον ἐλθόντες τὴν ἀστέθειαν τοῦ βερβάρου, βεβηλώσαντος τοὺς ναοὺς καὶ ἀνασκῆψαντος τοὺς τάφους τῶν πατέρων καὶ τῶν προγόνων. Δεινὰ τὴν ἐμὴν φρένα ἐτάρασσον μέριμνα. Ὁ Πέρσης ἀφ' ἐνός, τοῦ Εὐρυβιάδου καὶ τῶν συμμάχων αἱ δυστροπίαι ἀφ' ἑτέρου. Τῶν θεῶν ὅμως ἡ σοφία ἐφώτισε τὸ πνεῦμα τῶν ἀνθρώπων. Πειθόμενος εἰς τὰ ἐμὰ μηνύματα ἀποκλείει ἡμᾶς ὁ Πέρσης, καὶ εἰς τὴν θείαν τοῦ ἀμέσου κινδύνου σιγῶσι τῶν συμμάχων αἱ ἐριδες καὶ αἱ γνώμαι αὐτῶν νὰ μετατοπισώμεν ἄλλαχού τὸ στάδιον τοῦ ἀγῶνος. Ἀντιμέτωποι ἦδη ἴστανται οἱ ἀντίπαλοι στόλοι. Οὐρίος ἄνεμος ὑποδοθηὶ τὰς ἡμετέρας τριήρεις, καὶ ἀπὸ τῆς ναυαρχίδος ἀναπετάσσεται ὑπερήφανον σῆμα διακηρύσσον τὴν προσβολὴν. Πλήττουσι τὰς

κόπας οἱ ἐρέται· τὰ ἔμβολα τῶν ἡμετέρων ὠκυπόρων νηῶν ἐμπήγνυνται εἰς τὰ πλευρὰ τῶν ἐχθρικών, καὶ, σπασσάμενοι τὰ ξίφη, ὀρμῶσιν εἰς ἐφοδὸν οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ σύμμαχοι, ἐπικαλούμενοι τοὺς θεοὺς καὶ τὸ σεμνὸν τῆς Πατρίδος ὄνομα. Φάσματα ἐνόπλων ἀνδρῶν, διαπόντια καταφθάνουσιν ἐξ Αἰγίνης, καὶ κραυγαὶ καὶ ἰαχαὶ βροντῶσιν ἐν μέσῳ τοῦ πατάγῳ τῆς συμπλοκῆς. Ἐντὸς νεφέλης φωτεινῆς, μετὰ ξίφη γυμνὰ καὶ αἵματος μηδικοῦ ἀνάπλεα, μετὰ φωνῆς στέφνον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, φαίνονται ἰπτάμενοι ὑπερθεῖν τῶν καρχησίων τῶν πλοίων μας ὁ Λεωνίδας καὶ οἱ τριακῶσιοι τῶν Θερμοπυλῶν. Ποθοῦσιν ἀκόμη νὰ σφάζωσι Πέρσας, καὶ ἀδυνατοῦντες ἐγείρουσι χεῖρας καὶ ξίφη εὐχόμενοι εἰς τοὺς θεοὺς, ἐνθαρρύνοντες τοὺς ἀδελφούς των, ἐπικαλούμενοι τὴν Νίκην νὰ στέφῃ τῶν Ἑλλήνων τὰ ὄπλα. Ἐρυθρὸν ἦδη ἀποβάλλει τὸ κύμα τῆς Σαλαμίνος. Ἐσφαγμένοι φέρονται ἐπὶ τῆς θαλάσσης οἱ βάρβαροι, προσκρούοντες εἰς τὰ ναυάγια τῶν πλοίων των, καὶ οἱ γόοι καὶ αἱ θρηνώδεις οἰμωγαὶ τῶν συμπλέκοντα πρὸς τοὺς παῖδας, οὓς τονίζει ἡ νικῶσα Ἑλλάς. Ἐντρομος ὁ Ξέρξης καταλείπει τὸν ὑπερύψηλον θρόνον του, καὶ φυγὰς, ὁ θρασύς, ὁ πρὶν χιλιόναυς καὶ μυριάδων ἡγούμενος, ζητεῖ ἀσυλον ἀπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ ξίφους. Ἐσώθη ἡ Πατρίς, ἐλυτρώθη ἡ ἀνθρωπότης ἴσως. Ἐξεδικήσαμεν τοὺς ναοὺς καὶ τῶν προγόνων τοὺς τάφους· ἐτιμήσαμεν τὴν Πατρίδα καὶ τῶν Μακραθωνομάχων τὴν ἱερὰν μνήμην, καὶ καταρριφθεῖσαν εἶδομεν σπαίρουσαν ὑπὸ τὸ ἑλληνικὸν πέλημα τὴν αὐθάδη ὄφρυ τῶν βερβάρου. Δεσπάζον τῆς φρίκης τῆς μάχης καὶ τῆς κραυγῆς, ἐνθουσιωδῶς ἤγει κεραινοβόλον ἀπὸ τῶν ἡμετέρων στομάτων τὸ φίλατον ὄνομα τῆς Πατρίδος καὶ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὑπερπόντιος ἡ Φῆμη, σαλπίζουσα ἠχηρὸν, κομίζει εἰς τὰς καιομένας Ἀθήνας τῆς Νίκης τὸ εὐφρόσυλον ἄγγελμα. Ἦδη τῆς νυκτὸς αἱ σκιάι κατακλύφον τὰς ἀπορρογὰς τῆς Σαλαμίνος ἀκτᾶς, στρεβιλίζει εἰς τὰς δίνας αὐτοῦ τὰ πτώματα καὶ τὰ ναυάγια τῶν βερβάρων, καὶ ὕμνος εἰς τὴν Ἐλευθερίαν εἶναι ὁ ρόχθος ἐκείνος καὶ ὁ συριγγὸς τοῦ ἀνέμου, ποντίζοντος ἀναμιξὶ μέλη καθημαγμένα ἀνθρώπινα, κόπας, ἰστία καὶ λειψάνα τριήρων ἐχθρικών. Ἐρυθρὸς ἦτο ὁ πρὶν κυανὸς πόντος. Τὴν ἄλμην τῆς θαλάσσης ὑπεέρασεν ἡ γεῦσις τοῦ ἀνθρωπίνου αἵματος, καὶ ἐν μέσῳ τῶν θρήνων τῶν ἠττηθέντων καὶ τῶν ναυαγῶν, ἐν μέσῳ τῶν παιάνων ἡμῶν καὶ τῶν ὕμνων πρὸς τοὺς θεοὺς σοβαρὰ ἀκούεται ἡ χροῦσα ἢ βροντῶδης τῆς Νεμέσεως φωνή, ἐξαγγέλλουσα τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Ἐκδίκησιν! Εἰς τὰ κύματα τῆς Σαλαμίνος ἡ ἰδέα κατεπόντισε τὴν ὕλην. Αὐτὴ νικᾷ, αὐτὴ ἐνθουσιάζει. Ἐλευθερίας πνεῦμα καὶ ἀρετῆς ἐπεφέρετο ἐπάνω τοῦ ὕδατος, καὶ ὑπὸ τὴν δημιουργὸν καὶ ζωογόνον αὐτοῦ ἐπιπνοικαν ἐνίκησαν οἱ ὄλγοι τοὺς πολλοὺς, καὶ ἐστερέωσαν τῆς μεγαλωνύμου Ἐλευθερίας τὴν κρηπίδα, ἣν εἶχον ἦδη θέσει οἱ εἰς τὸ Ἀρτεμίσιον καὶ τὸν Μακραθῶνα προμαχῆσαντες καὶ ὀκνόντες.»

ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ ΟΙ ΝΑΥΑΡΧΟΙ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΟΙ ΠΛΟΙΑΡΧΟΙ (*)

(Ἀναμνήσεις καὶ ἐπανορθώσεις)

Οὐχὶ μετὰ τῶν ναυτῶν του ὁ Ναύαρχος Μιαούλης κατώρθωσεν, ὅσα ὁ συνεργάτης ἡμῶν Β ἐν τῇ Ἀκροπόλει ἀναφέρει, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀντιναύαρχος Γ Σαχτούρης ὅχι ὀλίγα κατ' αὐτὴν, ἰδίως κατὰ τὴν Σάμον τὴν 6 Αὐγούστου 1824 καὶ παρὰ τὸν Κεφηρία κατὰ τὴν 21 Μαΐου 1825. Συνεργαζόμενοι ὅμως μετὰ τῶν ναυτῶν, ἀλλὰ μετὰ τῶν πλοιαρχῶν τῶν ἀπαρτιζάντων τὰς ναυτικὰς μοῖρας, ἄνευ τῶν ὁποίων οὐδὲν ἦτο δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῆ πολεμικὸν ἔργον. Εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν προσνήθη ἡ ἑρχηγία τοῦ στόλου καὶ τὴν ἀπέκρουσαν. Τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἀπῆρτιζον οἱ πρῶτιστοι τῶν ἀγωνιστῶν, ὁ Κριεζῆς, ὁ Ζάκας, ὁ Πινότσις, ὁ Παναγιώτης, ὁ Τσαμαδός, οἱ ἀδελφοὶ Ραφαήλ, ὁ Ακλεχός, ὁ Τομπάζης, ὁ Σαχίνης, ὁ Λεμπέσις, ὁ Κυριακός, ὁ Σκλιᾶς, ὁ Μυλωνᾶς, οἵτινες οὔτε καταλόγους τοῦ Γκούρα παρουσίαζον περὶ συντηρήσεως χιλιᾶδων στρατευμάτων ἀνυπάρχτων, οὔτε εἰς ἐμφυλίους ἐριδας ἀνεμιγνύοντο, ἀλλὰ μόνον καθῆκον, ἐν καθῆκον ἐγνώριζον, νὰ ἐκστρατεύωσιν ἀδικαίεπτως κατὰ τοῦ ἐχθροῦ καὶ καθ' ὅλον τὸν ἀγῶνα, τινὲς ἐξ αὐτῶν ἀμισθί. Αὐτοὶ ἰσχημάτιζον, τὴν παράταξιν τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου κατὰ τὰς ναυμαχίας μετὰ τῶν ναυάρχων, καὶ ἐπ' αὐτοὺς στηριζόμενοι οἱ πυρποληταί, ἀπειρῶντο τὴν πυρπόλησιν τῶν ἐχθρικών πλοίων. Εἰσι σημειωμένοι εἰς τὸ μητρώον τὸ Ναυτικὸν τοῦ 1833. Ἐκτὶ παράτρηται τὰς ἐκστρατείας αὐτῶν καὶ πληροφορεῖσθε, τίνες ἦσαν οἱ ἐμπνευστῆρες αὐτῶν καὶ πλεονεκτήσαντες, τίνες ἦσαν οἱ ἀναγεννήσαντες αὐτῶν καὶ πλεονεκτήσαντες, τίνες ἦσαν οἱ ἀποστολῶν ὑπὲρ τῆς διαδόσεως καὶ ἐπικρατήσεως τῶν ἠθικῶν διδασμάτων τοῦ Χριστοῦ. Ἐὰν οἱ πλοίαρχοι οὗτοι ἠδικοῦσαν, ὁ ἀγῶν ἐσθύνετο. Καὶ κατ' ἐμὲ, τοῦτο εἶνε τὸ σπουδαιότερον φαινόμενον, τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ἡ ἐπαναστάσις τοῦ 1821. Ὄστε, ἐξ ἐμπνεύσεως εὐγενούς, καὶ ἐξ ἀτομικῆς φιλοτιμίας καὶ ἀνδρείας συνεξεστράτευσον μετὰ τῶν ναυάρχων καὶ συνηγωνίζοντο, ἐνίοτε δὲ καὶ πλέον αὐτῶν, καὶ ὅχι ὅτι διὰ τῶν ὑπερόχων των προσόντων οἱ ναύαρχοι τοῖς ἐπιβλήθησαν. Κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐπαναστάσεως, συνέβησαν ἀρετὰ πλεονεκτήματα ἔργα, καὶ ὁ Μιαούλης δὲν ἦτο πρῶτος, ἰδιώτερον ἐν Ὑδρῶ. Βεβχίως ὁ ναύαρχος Ἰάκωβος Τομπάζης δὲν εἶχε τὰ προσόντα τοῦ Μιαούλη, καὶ ἐν τούτοις ἐπὶ τῆς ναυμαχίας αὐτοῦ ὁ στόλος προσέβαλε τὸ ἐχθρικὸν δίκροτον εἰς Μυτηλήν καὶ ἠνάγκασεν αὐτὸ νὰ προσ-

(*) Σ. Σ. Τὸ ἄρθρον τοῦτο ἔγραψεν ὁ κ. Λάζαρος Ζάκας, Λιμενάρχης Σπετσῶν, καὶ ἐπέμψεν ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν ὡς ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐν τῇ πολιτικῇ Ἀκροπόλει δημοσιευθὲν ἄρθρον τοῦ συνεργάτου ἡμῶν Β.

αράξῃ ἐπὶ τῆς ὑφάλου τοῦ κόλπου τῆς Ἐρεσσῶς, τὸ ὁποῖον, κάκιστα σκεπτόμενοι, ὅλως ἀντιναυτικῶς, οἱ ἀρχηγοὶ καὶ τῶν τριῶν ναυτικῶν μοιρῶν τῆς Ὑδρας, τῶν Σπετσῶν καὶ τῶν Ψαρῶν, ἀντὶ νὰ κυριεύσωσιν ἐξ ἐφόδου, ὅπως τὰ πληρώματα τοῦ στόλου ἀπῆταν, διότι ἦτο ἐγκαταλελειμμένον, ἐπροτίμησαν νὰ πυρπολήσωσι κατὰ τρόπον γελοῖον, ἐνῶ ἂν ἐκυριεύετο ἐξ ἐφόδου θὰ ἐχρησιμοποιοῦτο ὡς ναυαρχίς, ὅπερ θὰ εἶχε μεγάλην ἐπίρροην ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ τοῦ ἐχθροῦ, ὁ δὲ ναυτικὸς κόσμος θὰ ἐσχημάτιζεν ὑπερτέραν ἰδέαν περὶ τῆς ποιότητος τοῦ ἑλληνικοῦ ναυτικοῦ, ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀγῶνος. Μετὰ τοῦτο κατεστράφησαν ἀρετὰ φορητὰ πλοία ἐν Τσαγγιλί, καὶ τὸν Σεπτέμβριον ἰδίῳ ἔτους ἐγένετο ἡ παρὰ τὸ Κατάκλων ναυμαχία, ἐξ ἧς ὁ στόλος ἐξῆλθε νικητὴς καὶ ἄνευ τῆς συνδρομῆς τῶν πυρπολικῶν. Ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται, ὅτι ὁ στόλος ἐπολέμησε κατὰ τοῦ ἐχθροῦ πρὶν ἢ ὁ Μιαούλης συνάψῃ τὴν παρὰ τὰς Πάτρας ναυμαχίαν, ἡ ὁποία συνκροτήθη ἅμα ἀνέλαθε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ὑδραϊκοῦ στόλου. Ἐὰν ὁ Μόλτικος ἢ ἄλλος τις ἀρχηγὸς καρπούται τῆς δόξης διὰ τὴν εὐτυχῆ ἐκβασιν μιᾶς μάχης, διότι αὐτὸς δίδει τὸ σχέδιον, καὶ οἱ ἄλλοι εἰσι τυφλὰ ὄργανα τῶν διαταγῶν του, ἐπομένως καὶ ἐν ἐναντίῳ περιπτώσει φέροι τὴν εὐθύνην μέχρις ἀγῶνης. Εἰς κατὰστασιν ὅμως ἀνώμαλον, καθ' ἣν ὁ ἀρχηγὸς οὔτε εὐθύνην φέροι ἐπὶ τῇ ἀποτυχίᾳ μιᾶς μάχης, οὔτε νὰ διατάξῃ τινὰ δύναται, οὔτε τὸν ἀπειθῶντα νὰ τιμωρήσῃ, νὰ καρπούται ὁ ἀρχηγὸς ὅλον τὸ ἀγῶνα τὰ πολεμικὰ συμβῆντα, εἶνε κἄν ὅλον τὸ ἀδικὸν καὶ ὑπερβολικόν. Τὸν Μιαούλην διετήρησεν εἰς τὴν ἀρχηγίαν ἡ φιλοτιμία καὶ ἡ ἡλικία αὐτοῦ. Ἐὰν, εἰς πλοίαρχος δὲν ἐξεστράτευσ μετ' αὐτοῦ, ἐφοβῆτο μὴ παρεξηγηθῆ ὡς δειλὸς ἀπὸ τὸν λαόν, μὴ διαδοθῆ ὅτι ὁ δεινὸς πλοίαρχος δὲν ἐκστρατεύει μετὰ τοῦ Μιαούλη, διότι εἶνε πολεμικὸς καὶ ἐπιτίθειται τοῦ ἐχθροῦ. Τὸ αἰσθημα τοῦτο τὸ λεληθίως καὶ ἀνεπαίσθητως κατασταθὲν εἰς πειθαρχίαν μοναδικήν, δὲν ὀρεῖομεν νὰ σεβασθώμεν; Διὰ τοῦτο ἀνωτέρω ἀνέφερον, ὅτι ὁ στόλος εἶχε παράγοντας ἐμπνευσμένους, ὡς ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ναυτικοῦ μητρώου ἐξάγεται, ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς ἰδέας, καὶ διὰ τοῦτο ἡ πειθαρχία ἐπῆλθε χωρὶς νὰ ἐπιβληθῆ ὑπὸ κανονισμῶν καὶ ποινῶν ἄκρων. Ἄρα ὁ περὶ Ναυάρχου Μιαούλη θαυμασμὸς ἡμῶν, ἐν τῇ περὶ Μεθώνης πραγματείᾳ, μετριώτερος ἂν ἦτο, δὲν πιστεύω, ὅτι θὰ ἐξηγεῖτο ὡς ἀσίβεια πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ ὑποτίμησις τῆς ἀξίας αὐτοῦ καὶ τῶν πολεμικῶν ἔργων, τῶν κατορθωθέντων κατὰ τὴν ἀρχηγίαν αὐτοῦ. Ἐν Μεθώνῃ δὲν ἐπαρουσιάσθη μόνος μετὰ τῶν πυρπολικῶν, ἀλλὰ παρετάχθη μοῖρα ναυτικὴ ἐκ τῶν κρατίστων πολεμικῶν πλοίων τῆς Ὑδρας καὶ ἐβομβοβόλησε τὴν ἐχθρικὸν στόλον καὶ τὸ φρούριον καὶ κατόπιν ἐπέπεσον τὰ πυρπολικά. Παρετάχθησαν ἐκεῖ ὁ Κριεζῆς, ὁ Ζάκας, ὁ Παναγιώτης, ὁ Ακλεχός, ὁ Ραφαήλ, ὁ Σαχίνης καὶ ὁ Μπελεμπίνης, καὶ οἱ πυρπολισταὶ Πιπίνιος, Πολίτης, Τσαπέλης, Σπαχῆς καὶ Μπίκος. Ἀλλ' ἐὰν ἀπῆρτιτο δυνάμεις ναυτικῆς συντεταγμένη, διὰ νὰ κατορθωθῆ

ἐν ἔργον πολεμικόν, καὶ ἀποκρουσθῆ ὁ ἐχθρὸς, πῶς εἶνε δυνατὸν, πιστευτὸν, ὁ πυρπολιτῆς Κανάρης, μόνος αὐτὸς μετὰ τοῦ πυρπολικοῦ αὐτοῦ, νὰ τρέπη τὸν ἐχθρικὸν στόλον εἰς φυγὴν, ὡς ἰσχυρίζεσθε; Καὶ ἂν συνέβαινε τοιοῦτον θαῦμα, πρὸς τί αἱ τόσαι ἐκστρατεῖαι ἐπὶ ὀκταετίαν, τὰ ἔθνη δάνεια, καὶ ἡ κατασκευὴ ἐκ τὸν πυρπολικῶν; Τὰ κατὰ τοιοῦτου ἐχθροῦ στηνόμενα τρόπαια, ἐχθροῦ φυγομαχοῦντος ἐπὶ τῇ θείᾳ ἐνὸς πυρπολικοῦ, δὲν ὑποτιμῶσιν ἄρα γε τὴν σημασίαν καὶ τὴν ποιότητα αὐτῶν τῶν ἰδίων τροπαίων; Ὁ τουρκικὸς στόλος οὐδέποτε ἐφυγομάχησεν ἄνευ λόγου ἀποχρῶντος, ὁ ὁποῖος βεβιαίως οὐδέποτε προέκυψεν ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ πυρπολιστοῦ Κανάρη ἢ ἄλλου οἰουδῆποτε ἀτόμου, ἀλλ' ἐκ τῆς παρουσίας τοῦ στόλου τοῦ ἑλληνικοῦ. Ὁ ἔχων πεποιθήσιν, ὅτι ἐπιτέλεσε τι σπουδαῖον ἔργον, δὲν ἀναμαστᾷ καθ' ἐκάστην αὐτὸ, καὶ οὔτε τὴν ποιότητα τοῦ ἐχθροῦ ὑποτιμᾷ καὶ καταγγέλλει, διὰ νὰ ἔχη τὸ ἔργον αὐτοῦ σημασίαν τινα καὶ βεβαιότητα. Ὁ Αἰμίλιος Παῦλος νικήσας τὸν Περσέα, ἐφκνιζέτο αὐτὸν, καθ' ἡγεμόνα, καὶ μετὰ τὴν ἡτταν ἀξιοπρεπῆ, ἐκολακείετο δὲ, ὅτι ὁ θείαμβος αὐτοῦ θὰ ἦνε ὁ μεγαλοπρεπέστερος τῶν προηγηθέντων, ὅτε ὅμως εἶδεν αὐτὸν προσερχόμενον, καὶ πᾶν ἄλλα ἢ στάσειν ἀξιοπρεπῆ ἔχοντα, ἠγανάκτησε διὰ τὴν εὐτέλειαν τοῦ νικηθέντος, καὶ λαβὼν αὐτὸν ἠγειρεν, ἀνκρονήσας: «Μὴ μοῦ σμικρύνῃς τὴν νίκην». Εἶδετα εἰς τὸ ἡμερολόγιον τοῦ ἀποθιώσκοντος αὐτοκράτορος Φρειδερίκου, ὅτι ἅμα ὁ Ναπολέων παρεδόθη εἰς Σεδάν, εἰς τὴν πρώτην συνάντησιν, ἐσπευσαν οἱ νικηταὶ νὰ ἐκδηλώσωσι τὸν θυμασμὸν αὐτῶν διὰ τὴν ἀνδρείαν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ. Καὶ ὁ Φρειδερίκος Κάρολος, ἐν ἡμερησίᾳ διαταγῇ πρὸς τὸν στρατὸν αὐτοῦ, παρὰ τὸ Μέτς, ἀποκαλεῖ τὸν γαλλικὸν στρατὸν ἐχθρὸν ἀνδρείον. Καὶ ὁ Ἰμβραίμ πρῶτος, κηδεύσας τὸν ἐν Πυλῆα πεσόντα κατὰ τὸ 1825 στρατηγὸν Παπαφλέσαν, ἀπέδωκεν αὐτῷ τιμὰς στρατηγοῦ, μετὰ θυμασμοῦ δὲ ἐξεφράζετο περὶ αὐτοῦ ἐν Μασσαλίᾳ, ὅτε ἐξενίζετο ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ φίλου αὐτοῦ Τσιτουῖα.

* *

Ἐπῆρξεν ὁ Κανάρης σταθερὰ καὶ μόνιμος πολεμικὴ μονὰς ἐν τῷ στόλῳ κατὰ τὴν ἐπανάστασιν, ἡ τούναντιον δύναιμι δευτερεύουσα, δύναιμι ἐφήμερος, ἄνευ ὀπλισμοῦ, ἡτοι ἐφόλιον τοῦ στόλου περιωρισμένον ἀπὸ ὄρας εἰς ὄραν νὰ παραδοθῆ εἰς τὸ πῦρ εἰς ἐνδεχομένην ναυμαχίαν, καὶ ἐὰν ἔφερον ἀποτέλεσμα ἢ οὐ, νὰ ἐκλείψῃ ἀπὸ τῆς δυνάμεως τοῦ στόλου μετὰ τοῦ κυβερνήτου αὐτό; αἱ περιπέσεις καθ' ἃς ὁ πυρπολιτῆς Κανάρης ἐνήργησεν, εἰσι γνωσταὶ καὶ ὀρισμένα. Εἶναι ἡ ἐκ Ψαρρῶν εἰς Χίον ἐκστρατεία κατὰ τὸ 1822 μετὰ τοῦ Πιπίνου, καθ' ἣν ἐκστρατεία ὁ ἐχθρικὸς στόλος ἦτο ἐγκυροβουλημένος εἰς τὸν λιμῆνα τῆς Χίου, τὰ δὲ πυρπολικὰ ἔφερον τὴν Αὐστριακὴν σημαίαν, ἀποτέλεσμα δὲ ἦτο ἡ περὶ τὸ μεσονύκτιον πυρπόλησις τῆς ναυαρχίδος ὑπὸ τοῦ Κανάρη, καὶ ἡ ἐν μέρει μόνον ἀνάρπξις

τῆς ἀντιναυαρχίδος ὑπὸ τοῦ Πιπίνου. Δὲν ἔλαβε χώραν λοιπὸν ναυμαχία τοῦ ἑλληνικοῦ στόλου μετὰ τοῦ τουρκικοῦ, οὔτε τοῦ τουρκικοῦ μετὰ τοῦ Κανάρη μόνον, καὶ νὰ τρέψῃ εὐτος διὰ τῆς πυρπολήσεως τῆς ναυαρχίδος τὸν ἐχθρικὸν στόλον εἰς φυγὴν, ἀλλὰ μεμονωμένον ἔργον μυστικόν, καθότι τὴν ἡμέραν τὰ πυρπολικὰ κατὰ τὸν διάπλου ἐφερον τὴν αὐστριακὴν ἐμπορικὴν σημαίαν, ἐπροστατεύοντο δὲ καὶ ὑπὸ δύο πολεμικῶν πλοίων τοῦ στόλου.

Ἡ ἀποστολὴ πυρπολικῶν ἐν Χίῳ εἶναι ἀπόφασις ληφθεῖσα παρ' ὄλων τῶν ἀρχηγῶν καὶ πλοιάρχων ἐν Ψαρραῖς, καὶ οὐδανὸς ἄλλου, μετὰ δὲ τριῶν χιλιάδων πληρωμάτων δηλωσάντων ὅτι ἀναλαμβάνουσι τὴν κυβέρνησιν τῶν πυρπολικῶν, ὀρίσθησαν ὁ Κανάρης καὶ ὁ Πιπίνος. Τὸ αὐτὸ ἔτος ὑπὸ τὰς αὐτὰς συνθήκας, ἐνέπρησεν εἰς τὸν λιμῆνα τῆς Τενέδου ἕτερον ἐχθρικὸν δίκροτον. Ἐκλήθη κατόπιν ὁ στόλος ὁ ἐχθρικός εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐτιμωρήθη ὁ ναυαρχος δι' ἀποκεφαλισμοῦ διὰ τὴν ἀβουλίαν καὶ ἐλαφρότητα μεθ' ἧς ἐδιοίκησε. Τοῦτο δὲν θὰ ἐξηγηθῆ, ὅτι ἐτράπη εἰς φυγὴν, διότι συνεχῶς κατὰ τὸ διάστημα τοῦ ἀγῶνος ἐπραττε τοῦτο. Κατὰ τὸ ἔτος 1823, ὅτε συνεκροτήθησαν αἱ ναυμαχίαι παρὰ τὸν Ἄθωνα, τὴν Σκιάθον καὶ τὸ Τρίκερι ἦναψε τὸ πυρπολικὸν αὐτοῦ κατ' ἐχθρικῆς φεργάτας καὶ ἀπέτυχε κατὰ τὸ Τρίκερι, ὁμοίως ἀπέτυχον καὶ οἱ πυρπολισταὶ Πιπίνος, Ρομπότσης καὶ Νικόδημος. ἐτράπη εἰς φυγὴν ὡς ἐκ τούτου ὁ ἐχθρικός στόλος, ἡ μετὰ μάχης πεισματώδεις, κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἑλληνικὸς στόλος ἔκαμε τὸ μέρος του ἀρκετὰ καλά;

Σημειώτιον, ὅτι ἕκαστον ἔτος τῆς Ἐπαναστάσεως ἔχει ἐκστρατείας πολλὰς, εἰς τὰς ὁποίας οἱ πυρπολισταὶ συνεχῶς δὲν παρευρίσκοντο ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, ἀλλ' ἐκτάκτως, καὶ κκίοντες τὸ πυρπολικόν, ἐὰν ἐπιτύγχανον νὰ πυρπολήσωσιν ἐχθρικὸν πλοῖον, ἐλάμβανον ἀμοιβὴν διακόσια γρῆσια καὶ ἀπήρχοντο. Ὁ Κανάρης δὲ κατὰ τὸ 1823 μόνον εἰς μίαν ἐκστρατείαν παρέστη, ἐνῶ συνέβησαν κατ' αὐτὸ τρεῖς. Μετὰ τοῦτο ὁ Κανάρης παρουσιάζεται ἐπ' ἄλλου πεδίου μάχης, παρὰ τὴν Σάμον τὴν ὁ Αὐγούστου 1824, καθ' ἣν ναυμαχίαν ἐνέπρησεν ἐχθρικὴν φεργάταν, καὶ ἀνὰ μίαν ἐχθρικὴν κορβέταν οἱ ὄδρατοι πυρπολισταὶ Βατικιώτης καὶ Ραφαλιᾶς, ἐνῶ ὁ στόλος εἶναι γνωστότατον τί κατ' αὐτὴν ἐπραξεν. Εἶναι τὸ κατόρθωμα τοῦτο λόγος διὰ νὰ ἀντιποιηθῆ ὑπὲρ αὐτοῦ τὴν νίκην; Ἐκεῖ σπεύδων νὰ ἐπιβῆ τῆς ναυαρχίδος τοῦ Σαχτούρη, ὅστις ἐπροστάτευεν αὐτὸν διὰ τοῦ πυροβολικοῦ του κατὰ τῆς πυρποληθείσης, φεργάτας, ἐνῶ διήρχετο πλησίον τῆς Ἀσιατικῆς παραλίας διὰ τῆς λέμβου τοῦ πυρπολικοῦ αὐτοῦ, ἐπυροβολήθη ὑπὸ τὴν ἐκεῖ ἰσταμένων ὀθωμανικῶν στρατευμάτων καὶ ἐφρονεύθη εἰς ἐκ τῆς πληρώματος τῆς λέμβου. Ἐκτοτε ἠσύχασεν ἐν Αἰγίνῃ μέχρι τοῦ 1825, ὅτε μετέβη ἐκεῖ ὁ Μανώλης Τομπάζης διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν πυρπολικῶν τῶν προωρισμένων διὰ τὴν μυστικὴν εἰς Ἀλεξανδρείαν ἐκστρατείαν. Ἐφ' ἔσον χρόνον παρέμεινεν ὁ Τομπάζης ἐν Αἰγίνῃ, ἐξενίζετο παρὰ τῷ Κανάρη. Δὲν ἀνεκοίνωσε μὲν εἰς τὸν Κανάρη πρὸς

τίνα σκοπὸν τὰ πυρπολικὰ ἐτοιμάζονται, ἀλλ' ὑπεσχέθη νὰ τὸν διορίσῃ κυβερνήτην εἰς ἐν τούτων δι' ἐκστρατείαν ἄδηλον καὶ ὅτι ἅμα παρασκευασθῆσι τὰ κατ' αὐτὴν θὰ τὸν εἰδοποιήσῃ Ὁ Κουντουριώτης, ὅστις παρεσκεύασεν τὴν ἐκστρατείαν, εἶγεν ἄλλους πυρπολιστὰς ἐκλέξει, τὸν Μπούτην, τὸν Βῶκον καὶ τὸν Πολίτην. Ζητήσαντος τοῦ Τομπάζη νὰ μάθη πίνες πυρπολισταὶ θὰ ἀναλάβωσι τὴν κυβέρνησιν τῶν πυρπολικῶν, ὁ Κουντουριώτης ἀπήντησεν ὅτι τὰ ἀνωτέρω πρόσωπα ὀρίσθησαν διὰ τὴν προκειμένην. Τότε ὁ Τομπάζης ἐπρότεινε τὸν Κανάρη ἀντὶ τοῦ Πολίτου καὶ μετὰ ἀρνησιν ἐπιμονῶν τοῦ Κουντουριώτου, οὗτος ἐδήλωσεν ὅτι προτίθεται νὰ μὴ μετασχη τῆς ἐκστρατείας ἐὰν δὲν προσληθῆ καὶ ὁ Κανάρης. Ἐπὶ τέλους, ὁ Κουντουριώτης ἐνέδωκε καὶ εἰδοποιήθη ὁ Κανάρης διορισθεὶς τρίτος πυρπολιτῆς παραλειφθέντος τοῦ Πολίτου. Οὐδεὶς ἐν Ἰδρᾷ ἐγίνωσκε πρὸς τίνα σκοπὸν τὰ πλοῖα ἀναχωροῦσιν, ἐπιστεύετο ὅτι ἐκπέουσι πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ ὑπὸ τὸν Μιαούλην στόλου, εὑρισκομένου παρὰ τὴν Κρήτην καὶ ἀνκινόμενος τὸν Αἰγυπτιακόν. Ὁ δὲ οἱ πυρπολισταὶ ἐγνώριζον διὰ τίνα σκοπὸν μεταβαίνουσι, καὶ εἰς τὸ πέλαγος ἀνεκοίνωθη αὐτοῖς οὗτος. Τὰ πυρπολικὰ ἔφερον τὴν αὐστριακὴν ἐμπορικὴν σημαίαν διὰ νὰ ἀποφύγῃ τὸν ἐλεγχον καὶ ἰδίως κατὰ τὸν εἰσπλου νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς αὐστριακὰ ἐκ τῶν καθ' ἡμέραν εἰσπλεόντων καὶ ἐκπλεόντων διὰ τὴν μεταφορὰν τῶν αἰγυπτιακῶν στρατευμάτων καὶ τῆς ἀποσκευῆς αὐτῶν. Ἐσυμφωνήθη νὰ εἰσπλευσῶσιν ἡμεῖς καὶ πρὸ τῆς μεσημβρίας πάντοτε, ὅτε ὁ πελάγιος ἀνεμος ἐπιπνέει, διὰ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὴν ἐπιτυχίαν.

Δὲν προτίθεται νὰ ἐξετάσω διατὶ ὁ Κανάρης ἐπαλάθετο τοῦ φυσικοῦ φαινομένου τῆς τακτικῆς λειτουργίας τῶν ἀνέμων εἰς ὀρισμένους ὄρας τοῦ ἡμερονυκτίου, ὅπως ὀφειλήθη ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὴν προκειμένην, καὶ εἰσῆλθεν ὑπὸ τῆς εὐρισκομένου ὅπως πυρπολήσῃ τὰ ἐχθρικά πλοῖα. Ἐρωτῶ δὲ εἰσῆλθεν ἐπισήμως φέρων ἐπηρμένην τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν ὑπὸ τὸ πῦρ τῶν φρουριῶν; Τίνα ἐμπόδια ἀπήντησε καὶ ὑπερπήδησεν αὐτὰ; Τίς ὑποπέτευθη ἐκ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὅτι ἐκ τοῦ συνήθους εἰσπλου αὐστριακῶν ἐμπορικῶν πλοίων ὑποκίπτεται πυρπολικόν; Φρονῶ ὅτι ἡδύνατο νὰ παραμείνῃ ἐβδομάδα ἕλην, χωρὶς νὰ παρατηρηθῆ. Οἱ ἐκεῖ ἰδόντες τὸ πυρπολικὸν καϊόμενον ἀπέδωκαν τοῦτο εἰς συνήθη πυρκαϊάν, καὶ ἀργὰ ἔμαθον ὅτι πραγματικῶς συνέβαινε, ὅτε ὁ Κανάρης εὐρίσκατο ἐπὶ τοῦ πυρπολικοῦ τοῦ συναδέλφου αὐτοῦ Ἀντωνίου Βῶκου. Ὅτε ἐπέβαινε, ἐπετέθη αὐτοῦ τὸ πλῆρωμα διὰ νὰ τὸν φονεύσῃ, ὡς παραβάντα τὰ προσυμφωνηθέντα καὶ μετακίωσαντα τὴν ἐκστρατείαν. Κατὰ τῶν ἐπιθέσεων τοῦ πληρώματος ἠμύνθη γενναίως ὁ συνάδελφος αὐτοῦ Βῶκος, ἕως ὅτου ἐπλησίασαν τὸν ἀρχηγὸν Μανώλην Τομπάζην, παρὰ τῷ ὁποῖου ἀπεστάλη λέμβος καὶ παρέλαβεν αὐτόν. Ἐκτοτε ὁ Κανάρης μέχρι τοῦ πέρας τοῦ ἀγῶνος δὲν ἐπαρουσιάσθη ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης. Ἐνοῶ τὸς πίπτοντας ὑπὸ τὴν αὐτῶν ἰδιότητα προμάχους καὶ

εὐρίσκω ποιήσιν, διότι παρουσιάζονται σκηναὶ δραματικαὶ πλείστα ὄσα. Ἐνοῶ τὸν Διάκον ἀντεπροσώπειν ἐπισήμως τὸ ἔθνος, εἶχε τὴν ἑλληνικὴν σημαίαν καὶ ἠγωνίζετο ὑπὲρ τῆς τιμῆς αὐτῆς. Ἐνοῶ τοὺς Μκυρομιχάλας Κυριακούλην καὶ Ἡλίαν, τὸν Μάρκον Μπότσερην, τὸν Παπαφλέσαν, τοὺς πισόντας ἐν Σρακτηρῇ Τσαμαδῶν καὶ Σαχίνην, τὴν ἐξοδὸν τοῦ πάρωνος Ἄρεως, τὴν τοῦ Μεσολογγίου, τὴν ἐκβίασιν τοῦ εἰσπλου τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, τὴν προκαλέσαντα χιλιάδων λιρῶν στοιχήματα παρὰ τῶν ἐκείσε μεταβάντων ἐξ ἐπανήσου περιέργων Ἀγγλων περὶ τοῦ ἂν θὰ ἐξεβιάζετο ὁ εἰσπλου. Ἐνοῶ τὰ τορπιλλικὰ τολμήματα τῶν Ῥώτων ἐν τῷ Δουνάβει κατὰ τῶν Τουρκικῶν πλοίων. Εἰς ὄλας τὰς ἀνωτέρω περιπτώσεις, ὑπῆρχεν ἐπηρμένη ἡ ἔθνη σημαία κατὰ τῆς ὁποίας ἐρίπτοντο, καὶ οἱ ὑπερασπισταὶ αὐτῆς ἐπέσον. Ἄλλ' ἐν Χίῳ, Τενέδῳ, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὑπῆρχεν Ἑλλάς; Ὑπῆρχον τρία πλοῖα φορητὰ αὐστριακὰ ἐκ τῶν ὑπηρετούντων τὴν αἰγυπτιακὴν κυβέρνησιν!

Κατὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ἄβουκίρ ὁ Δουπὶτ Τουὰρ κκοκμμένους ἔχων τοὺς πόδας, ἐφώναζεν ἀνύψωσατε τὴν σημαίαν!

Καὶ ὁ Μιαούλης κατὰ τὴν παρὰ τὰς Πάτρας ναυμαχίαν, ὅτε ἐκόπη ἡ σημαία ὑπὸ ἐχθρικῆς σφαίρας, ἐφώναζεν ἀμέσως ἀγγήγορα ἕνα παιδί νὰ ὑψώσῃ τὴν σημαίαν. Διατὶ τὴν σημαίαν εἰς τὴν σημαίαν; Διότι, ἐὰν μετὰ τίνα λεπτὰ δὲν ὑψούτο, θὰ ἐνομιζέτο ὅτι ἐδειλίασε καὶ ὑπετάγη.

("Ἐπιταί τὸ τέλος)

ΛΑΖΑΡΟΣ ΖΑΚΑΣ

Λιμενάρχης Σπετσῶν

PHILIPPE DARYL

Ἡ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΠΛΑΣΤΙΚΗ

Ἐφιερθεῖται εἰς ἀμφότερα τὰ θῦλα

Ὁ Θεόφιλος Γωπιὲ ἰσχυρίζετο ὅτι, πᾶς ἄνθρωπος δύναται πάντοτε νὰ διασκευάσῃ ἐαυτὸν τὴν κεφαλήν τὴν ὁποίαν ἐπιθυμῆ νὰ ἔχη, καὶ ἡ Δελφίνη δὲ Ζιραρδὸν εἶπεν ὀρθότατα, ὅτι τὸ πρώτιστον καθῆκον τῆς γυναικὸς εἶνε νὰ εἶνε εὐειδής.

Ἄμφότεροι ἐθεώρουν τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν ὡς μαλακὸν κηρὸν, τὸν ὁποῖον δυνάμεθα νὰ διαπλάσωμεν καὶ νὰ μετασχηματίσωμεν κατὰ βούλησιν.

Ὁ δὲ Δίκηνς ἀρξάνη ἦν τὴν ἀθάνατον εἰκόνα τῆς παιδαγωγοῦ, ἡτις ὑπογράφει τὰς μαθητριάς αὐτῆς νὰ ψάλλωσι σειράς ἀπελευτήτου λέξεων ἀρχομένων ἀπὸ ΠΡ. — πρῶτα, πρῶμνη, πρῶρεῖς, πρῶξ — πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ νὰ διαμορφώσωσιν ἐκαταῖς μικρὸν στόμα.

Εἶδομεν πάντας νεκρὰς μητέρας, ἐλκούσας πρὸς

τά κάτω ήρέμα τους χόνδρους τῆς ρινός τῶν βρεφῶν των, ἐπὶ τῇ ἀξιεπείῳ ἐλπίδι νὰ δώσωσιν εἰς τὸ ὄργανον τοῦτο σχῆμα κλασικώτερον καὶ οἱ περιηγηταὶ κατέστησαν ἡμῖν γνωστὸν, ὅτι ἡ πρωτίστη μέριμνα μεγάλου ἀριθμοῦ ἀφρικανικῶν λαῶν, ὅταν γεννᾶται παρ' αὐτοῖς τέκνον, εἶνε νὰ ἐπιμάξῃσι τὸ κρανίον του διὰ τῶν χειρῶν κατὰ ποιὸν τινα τρόπον, ὅπως δώσωσιν εἰς αὐτὸ ποιὸν τι σχῆμα, ἢ νὰ καθήσωσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ νεογνοῦ πρὸς πλάτυνσιν αὐτοῦ, συμφῶνως μὲ τὸν παρ' αὐτοῖς παρκεδεδεγμένον τύπον καλλονῆς.

Οἱ ἄγριοι οὗτοι λαοὶ εἰσὶν ἐν τούτῳ καλλιτεχνικώτεροι ἡμῶν, ἀφοῦ καταβάλλουσι τοῦλάχιστον προσπάθειάν τινα ἵνα προσεγγίσωσιν οἱ διάδοχοί των εἰς κανόνα τινα τυπικοῦ κάλλους. Εἰς ἡμᾶς δὲ, οἵτινες τάσσομεν ἑαυτοὺς τοσούτῳ ὑπεράνω αὐτῶν μετὰ τῶν ὑπὸ τὴν σελήνην ὄντων, οὐδὲ ἐπέρχεται κἄν ἡ ἰδέα νὰ προικίσωμεν τοὺς υἱοὺς μας καὶ τὰς θυγατέρας μας διὰ τοῦ ὑψίστου τούτου τῶν ἀγαθῶν — εὐπρεποῦς μορφῆς, υγιοῦς σώματος καὶ κανονικῶν μελῶν.

Θὰ ἦτο ἐν τούτοις εὐκολον τὸ πρᾶγμα, ἐὰν ἠθέλωμεν καὶ μόνον νὰ ἀσχοληθῶμεν περὶ αὐτοῦ!

Εὐκολον νὰ μετατρέψωμεν τὴν μορφήν παιδίου;

Καί, βεβαίως, τοῦλάχιστον γενικῶς πῶς. Ἀρκούσιν ἐνίοτε, ἵνα κατορθώσωμεν τοῦτο, ὅπερ ἄλλως τε εἶνε δευτερεύον, περιποιήσεις τινεὶ καλλωπιστικαὶ τοῦ προσώπου ἐπίμονοι, πιέσεις διὰ τῶν δακτύλων συνεγεῖς ἐπὶ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς κοιλότητος, ἐπὶ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς ἐξοχῆς, περιποιήσεις κατὰ ληλοὶ τῶν ὀφθαλμῶν, τῶν βλεφαρίδων, τῶν βλεφάρων, ὄλου τοῦ τριχίου τοῦ συστήματος. Πολλοὶ ἄνδρες καὶ πολλαὶ γυναῖκες πράκεινται ζῶντα παραδειγματὰ τῆς μετατροπῆς ταύτης.

Οἷδεῖς ὑπάρχει ὁ μὴ γνωστὸς παῖδας ἀποτροπαίου ἀσχηματῆς ἐπὶ τῶν βάρθρων τοῦ σχολείου, καὶ οἵτινες βραδύτερον, διὰ τῆς ἐπιμόνου θελήσεως, δι' ἀληθῶν θεωριῶν ἐν τῇ ἀκαταβλήτῳ δασύτητι τῆς κήμης των, δι' ἐπιδοξίων τουῶν ἐν τῷ λαβυρίνθῳ τῆς γενειάδος των, κατάρθωσαν νὰ διαμορφώσωσι κεφαλήν εὐπρεπούς. Τοῦτο καθημερινῶς δύναται τις νὰ ἴδῃ εἰς τοὺς ζωγράφους καὶ τοὺς ὑποκριτὰς.

Ἄλλοι, δὲν ἐπιζητοῦσιν ἀκριβῶς ν' ἀποκτήσωσι τὴν καλλονήν, ἀλλ' ἐπιδιώκουσιν ἐν τῇ μορφῇ τὸ ὄρος τοῦ ἐπαγγέλματος, τὸ ὅποσον ἀνταποκρίνεται εἰς τὸ περιωρισμένον αὐτοῦ ἰδεῶδες. Οἱ ἰατροὶ καὶ οἱ διάφοροι ὑπάλληλοι διαλάμπουσιν ἐν τῇ πρώτῃ σειρά τούτων, οἵτινες φαίνονται ὡς ὑποκριταὶ ὑποδύμενοι τὸ πρόσωπον γελίου αὐστηροῦ πατρὸς. Κόμη ἀνευρημένη, καταπίπτουσα ὀπισθεν τῶν ὠτων, καὶ περιλείουσα τὸ περιλάμιον, χεῖλος ἄτριχον, ἐν ἀνάγκῃ μικρὸν ξέρισμα παρὰ τοὺς κροτάφους, ὡς ἐθίζει τοῦτο διάστημα τις νευροθεραπευτῆς· δὲν ἀπαιτοῦνται πλείωτερά ἵνα ἐμπνευσθῇ ἢ ἐμπιστοσύνη εἰς τὸν ἄσθενη, καὶ τὰ ὀλίγα ταῦτα εἶνε προτιμότερα ὄλων τῶν διπλωμάτων τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς.

Ζεῦχος τριχίνων περὶ γένων περικεκομμένων κατὰ

τινα γωνίαν, παρέχει εἰς τοὺς δικαστὰς τὸ προσωπεῖον τῶν ὄνειρων των. Ὑπάρχουσι ἐτι προσωπεῖα τῶν ὀρθίων λειτουργῶν, τῶν κλημένων, καὶ αὐτῶν ἐτι, οἵτινες ἐρπουσιν ἐπὶ τῆς κοιλίας. Ὁ χρηματιστὴς, ὁ μηχανικὸς, ὁ ἀξιωματικὸς, ὁ ὑπηρετικὸς κερναίου ἢ ἐστιατορίου, ἔχουσιν ἕκαστος εἰδικὴν κεφαλήν, ἣν ἀρχίζουσιν νὰ διαμορφώσωσι πρὶν ἢ ἀναλάβῃ τὴν φροντίδα ταύτην τὸ ἐπάγγελμα των.

Αἱ δὲ γυναῖκες, ὑπὸ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἀπλοῦστατα, σὲ κάμνον ἀληθῶς νὰ τὰ χάνῃσι πλέον... Τίς δὲν εἶδεν ἐν τῷ βίῳ του μίαν τῶν αἰφνιδίων μεταμορφώσεων ἐκείνων, βοσκοπούλας εἰς δούκισσαν, ἢ χηνοδοσκῶν εἰς λαμπρὸν ἀστέρα θεάτρου;

Ἄλλὰ πάντα ταῦτα δὲν εἶνε ἢ ἡ ἐπιφάνεια, ὡς νὰ ἐλεγέ, τις ὁ ἀμφοτεροῦ τῶν προσώπων. Ὅμιλῶ δὲ περὶ τούτων ἀπλῶς, ἵνα καταδείξω, ὅτι ἡ ζωστὰ γραμμὴ εἶνε πρᾶγμα παρεργόμενον καὶ μεταβλητὸν, τὸ ὅποσον δύναται τις νὰ διευθίῃ κατ' ἀρέσκειαν. Ἄλλ' ὅτι ἀληθεύει περὶ τοῦ προσώπου, εἶνε ἐτι ἀληθέστερον περὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ σώματος.

Ἐνταῦθα πρᾶγματι, ἔχουμεν πρὸ ἡμῶν κηρὸν μαλακὸν, κηρὸν εὐπλαστον καὶ ἔτοιμον νὰ προσλάβῃ ὅλα τὰ σχήματα, τὰ ὅποια κατ' ἀρέσκειαν θὰ τῷ ὀρίσωμεν, ἰδίως ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ. Οἱ μῦς (ὅ,τι κοινῶς καλοῦμεν σάρκα ἢ κρέας) εἶνε ἴσως ὁ εὐπλαστύτερος ἰστός ὁ ὑπάρχων εἰς τὴν ὑφήλιον. Δυνάμεθα ἐπακριβῶς νὰ τὸν κάμωμεν ὅ,τι θέλωμεν, νὰ τῷ δώσωμεν ὅποιονδήποτε σχῆμα, ὡς εἰς τὴν ἄργιλλον, ἐδῶ νὰ ἀποτρογγυλώσωμεν καμπυλότῃτας, ἐκεῖ νὰ ἀμβλύνομεν προεχῆς, παρέχει νὰ ὀρθώσωμεν στρεβλόν τι, νὰ ῥηθῶμεν ἐν ἀνάγκῃ μέχρι αὐτοῦ τοῦ ὅτου, σχεδὸν ἐπίσης εὐκάμπτου κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν ὅσον αὐτὸς ὁ μῦς.

Καὶ ταῦτα, χωρὶς νὰ τὸν βλάψωμεν, χωρὶς νὰ φθείρωμεν, χωρὶς νὰ ἐγγίσωμεν κἄν, τίποτε πλείωτερον ἢ προκαλοῦντες τὴν μείζονα ἢ ἐλάσσονα λειτουργίαν μυϊκῶν τινῶν ἰσθῶν, ἀποκλεισόμενοι τινῶν ἄλλων, καὶ κατὰ συνέπειαν, προσδίδοντες αὐταῖς ὄγκον ἢ ἀφίνοντες αὐτὰς ἐν στασίμῳ καταστάσει.

Ἡ ἀνθρωπίνη αὕτη ἄργιλλος ἔχει τὸ ἔμυτον ἰδίωμα νὰ ὀγκοῦται καὶ νὰ στερεοποιῆται αὐτομάτως, διὰ τῆς ἀπλῆς ἐπινεργείας τῆς ἐπιβαλλομένης εἰς αὐτὴν ἐργασίας.

Φαντάσθητε ἀνδριάντα ἀτελῶς ἐσχηματισμένον ἐκ ζώτης σαρκὸς, χονδροειδῆς σαρκίνου πρόπλασμα, περιοριζόμενον κατ' ἀρχὰς εἰς λεπτὰ στρώματα σαρκὸς ἐπὶ τοῦ ὀστεώδους σκελετοῦ. Ὁ ἀρκέση νὰ διασειῇ τις τὰ ὀστέα ταῦτα, νὰ ἐμβάλλῃ αὐτὰ εἰς κίνησιν, νὰ προκαλέσῃ τὰς παντοειδεῖς αὐτῶν κινήσεις ἐπὶ τῶν ἀρθρώσεων των, ἵνα μικρὸν κατὰ μικρὸν τὸ μῦθος αὐτὸ περιβληθῆ, στερεοποιηθῇ, ἐξογκωθῇ, στρογγυλωθῇ, κατὰ τὰς κλασικώτερας καὶ εὐγενεστέρους γραμμάς. Δὲν εἶνε πρᾶγματι θαυμασίον πρᾶγμα, σχεδὸν ὄνειρον;

Τὸ ἐκπλακτικώτερον ὅμως εἶνε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος τοῦ 19^{ου} αἰῶνος δὲν ἠδυνήθη ἐτι κάλλιον νὰ ἐπωφεληθῇ τῆς πλαστικότητος ταύτης τῶν μυῶν, ἢ μάλλον ὅτι ἐληφάνησεν, ἐπὶ τοσούτον χρόνον τὸ μυστήριον αὐτῆς, παρατηρηθῆν καὶ ἐφαρμοσθῆν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ ἀνθρωπότης, καίπερ ἐμμανῶς ἐρώσα τοῦ κάλλους καὶ μεριμνῶσα τοσούτον περὶ αὐτοῦ, καίπερ πραγματικῶς μὴ ἀγομένη καὶ εσρομένη πάντοτε ἢ ὑπὸ τῶν ἐξωτερικῶν μορφῶν, δὲν ἀμελεῖ οὐδεμίαν ἄσθενη τὴν ἰδίαν ἑαυτῆς. Πόσοι καλλιτέχνη καὶ εἰδήμονες τοῦ καλοῦ, ἐκτάκτου αἰσθηματικότητος πρὸς τὸ ὄραϊον ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ, ἢ ἐν τῇ ἀκαταργάστῳ φύσει, φαίνονται μὴ ὄντες τοιοῦτοι διὰ τὸ ἀτομικὸν αὐτῶν κάλλος.

Ζῶσιν ἐν οικειότητι στενοτάτῃ μετὰ τῶν ἀριστοτεχνιῶν τῆς καλλιτεχνίας, περὶ οὐδενὸς ἄλλου μεριμνῶσι, καὶ ἐπὶ τοῦ ἀτόμου των παρουσιάζουσι τὸ ἀπῆδες θέαμα σώματος ἀσθενῆτος εἰς σκελετίαςιν.

Ὁ μὲν ἔχει ὀμοπλάτην θρασυνθεῖσαν, καὶ τὸν τραχίλον κερωμένον ἐντὸς τῶν ὤμων· ἕτερος περιέχει ὑαλίον ὑπὸ τὰ πόλυστα κρανίον ἀπεψιλωμένον, ἢ δὲν φοβεῖται νὰ καλύψῃ αὐτὸ διὰ φανάκης ἐξ ἀγρώστιας. Ὁ τρίτος ἐκτίθησιν εἰς κοινὴν θέαν ὑπὸ τὴν περισκελίδα του κνήμας ὁμοίως μὲ χηρικὰ πυρεῖα ἢ καὶ παρενθήσεις, ἢ κυλίει πρὸ αὐτοῦ κοιλίαν βαρλοειδῆ. Ταῦτα πάντα ἐν τούτοις δὲν κωλύουσιν αὐτοὺς νὰ ἦνε ἄνευ τοῦ ἐλαχίστου οἴκτου διὰ τὰς γραμμάς τοῦ σώματος αὐτῆς ἢ ἐκείνης τῆς ὀρχηστρίδος, τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ἔππου ἢ τοῦ ἀγάλματος, νὰ περιφρονῶσιν ἔργον τοῦ Trouillebert διότι δὲν εἶνε τοῦ Corot, ἢ ἂν ἀποταλῶσι μέρος τῆς ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῶν κινῶν, ν' ἀρνοῦνται τὸ βραβεῖον εἰς σκύλακα, ἄλλως ἐξείσιον, διότι φέρει πυρόχρον κηλίδα εἰς θέσιν ὅπου δὲν ἔπρεπον. Ἀπαιτοῦσι τὴν τελειότητα ἐν τοῖς κατωτέραις τύποις καὶ οὐδέποτε μεριανῶσι περὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου τύπου. Θὰ ἐπασχον ἀληθῶς ἔχοντες εἰς τοὺς τοίχους τῆς αἰθούσης των ἔργον τοῦ Σαρδὲν μὴ γνήσιον, καὶ ὅμως ἐπιτρέπουσιν εἰς τὴν θυγατέρα των νὰ εἶνε κυρτὴ, εἰς τὴν σύζυγόν των νὰ γρηάσκῃ, εἰς τὴν ἀγαπωμένην νὰ ἀποκτῇ λίπος ἐπὶ λίπους, ἀπῆδες καὶ ἀσφύρητον.

Καὶ εἶτα πιστεύουσιν ἑαυτοὺς καλῆ τῇ πίστει γυναικίους κληρονόμους τῆς τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλοφυίας!

Θὰ μοὶ εἴπωσι: Νοστιμώτατα πάντα ταῦτα, ἀλλὰ πῶς νὰ διαφύγῃ τις ὅλ' αὐτὰ, τὰ ὄλωι μοιραῖα; Εἶνε βεβαίως δυνατόν, ἐπὶ τῷ θρω ὅμως νὰ καταβληθῇ ὁ ἀπαιτούμενος κόπος.

Οὐδὲν εὐκολώτερον τοῦ νὰ ἐμποδίσῃ τις νεαρὰν κόρην ἀπὸ τοῦ νὰ γίνῃ κυρτὴ, νεαρὰ γυνὴ οὐδέποτε γρηάσκει, ὅταν γινώσκῃ ν' ἀρκῆται εἰς τὴν καλλονὴν τῆς ἡλικίας τῆς, καὶ ἐκεῖνοι μόνον πληροῦνται λίπους, οἵτινες ἀδιαφοροῦσιν ὄλωι περὶ τούτου.

Ἄλλὰ πῶς μετὰ τὴν τάσων οὐσιωδῶν πραγμάτων, τὰ ὅποια ἔδει νὰ διδάσκωνται οἱ παῖδες ἡμῶν εἰς

τὰ Σχολεῖα, λαχμονοῦνται τ' ἀναγκαιότερα. Μὴ ἢ στοιχειωδὲς τῶν ἐκπαιδεύσεων δὲν ὄφειλε νὰ εἶνε ἡ ἐπιστήμη τῆς καθαριότητος ἑαυτοῦ, τῆς ἐπιμελοῦς περιποιήσεως τῶν χειρῶν, τῶν ὀνύχων, τῶν τοιγῶν καὶ τοῦ δέρματος; Μὴ δὲν εἶνε ἐπ' ἀνάγκῃ νὰ διδαχθῶσιν αἱ μικραὶ κόραι, ὅ,τι πᾶν ἐγώϊστικόν ἢ βίαιον αἰσθημα ἀσχηματίζει αὐτὰς, ὅτι πᾶσα ποταπὴ σκέψις ἀποτυπώνει ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας ζωῶδα ἔκφρασιν, καὶ ὅτι τὸ μόνον ἀσφαλές μέσον διὰ νὰ εἶνε τις ὄραϊα, εἶνε νὰ συνδυάζῃ τὴν ἀγαθότητα μετὰ τῆς καθημερινῆς, τῆς ἐνδελεχοῦς χρήσεως τοῦ ἀσθενῆτος δροσεροῦ ὕδατος;

Ἐπεθύμου νὰ ταῖς ὑποδείξωσιν, ἰδίως πῶς νὰ ἐνδύονται, νὰ βαδίζωσι χαριέντως, νὰ συνδυάζωσι τὰ ἁρμονικὰ χρώματα, νὰ μὴ ἀφίνωσι ποτὲ τὸν ἕνα ὄμιον προσέχοντα πρὸς τὰ ἑμπρός καὶ σχηματίζοντα μετὰ τοῦ στήθους ὀλόκληρον ὀρθὴν γωνίαν, ποτὲ ἀγκῶνα προβαλλόμενον εἰς ὀξυτάτην γωνίαν, ποτὲ ὑπὲρ τὸ δέον βορχειαν τὴν ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ τραχήλου μέχρι τῆς ὀσφύος ἀπόστασιν! Τὰ πρᾶγματὰ ταῦτα θεραπεύονται κατὰ βούλησιν. Ἐμπεῖρος διδάσκαλος τοῦ χοροῦ, ὀλίγη γυμναστικὴ, καὶ πολλὰ πηδήματα μὲ τὸ σχοινάκι, εἶνε πλέον ἢ ἱκανὰ ὅπως δώσωσιν εἰς νεαρὰν κόρην θλην τὴν ἐπιθυμητὴν εὐλυγισίαν καὶ χάριν. Ἄλλ' ἰδίως, πρέπει νὰ δοθῇ προσοχὴ εἰς τὴν ἀναλογίαν καὶ συμμετρίαν τῶν μελῶν, καὶ πρὸς τοῦτο τὸ ματρικὸν βλέμμα εἶνε σχεδὸν πάντοτε ἀναρμόδιον. Εἰδικοί ἐπιθεωρηταὶ θὰ ἦσαν ἀναγκαῖοι, ἐμπεριρνούμενοι, ἐπισκεπτόμενοι τὰ παρθεναγωγεῖα, λαμβάνοντες σημειώσεις καὶ λέγοντες:

— Δεσποινίς, ἰδοὺ ὄλωι ὁ ὅποιος θέλει κατέβασμα, ἰσχία ἀνεπαρκῆ, βορχειῶν ὑπὲρ τὸ δέον ἰσχνῆς διὰ στήθους παρέχον ἐλπίδας...

Εἰς δὲ τὰ λύκεια, ἐκεῖ δὲ εἶνε ποῦ εἶνε χειρότερα! Ἐκεῖ ὑπάρχουσιν Ἀντίνοισι, οἵτινες δέον νὰ τορνευθῶσι κατὰ δευτεράδας. Θὰ ἐπεθύμου νὰ ὑπαρχῇ εἰς ὅλας τὰς τάξεις τῶν Σχολείων, γυψινὸν ἐκμαχέων τοῦ «Ρωμαίου Ἐπιρμάχου», μένον· ἐκεῖ διαρκῶς καὶ μονίμως. Ἰδοὺ τὸ πρότυπον, πρὸς ὃ πρόκειται νὰ προσεγγίσωμεν.

Καὶ πῶς; Ἐπιθέτοντες μυϊκὴν οὐσίαν ἐρ' ὄλων τούτων τῶν λειποσάρκων ὀστέων, καὶ τὰ ὅποια δὲν βλέπουσιν τὴν στιγμὴν νὰ παραγερμισθοῦν.

— Τί εἶνε αὐτὸς ὁ ἀσθενικὸς βορχειῶν, κῆρις; Εἰς τὸ δίξυγον γογγύρα! Εἰς τὸ μονόξυγον! Εἰς τὸ σχοινίον μὲ τοὺς κόμβους! ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὄρας καθ' ἑκάστην... Τί εἶνε αὐτοὶ οἱ τοξοειδεῖς μικροὶ καὶ αὐταὶ αἱ ἀνεπαρκεῖς γαστροκνημῖαι; Θὰ ἐπιβαίνετε καθ' ἑκάστην ἐπὶ τοῦ ποδηλάτου, καὶ θὰ διατρέχετε πάντα χιλιόμετρα... Ἰδοὺ στήθος ὡσεὶ ὀρνιθίου, καὶ τὸ ὅποσον οὐδὲν προαγγέλλει. Πρέπει νὰ μάθητε ν' ἀναπνέετε, κύριε, νὰ ρίπτετε πρὸς τὰ ὀπίσω τοὺς πνεύμονας, νὰ πληροῦσθε ἄερος, καθ' ἑκάστην εἰσπνοήν!... Καὶ αὐτὸ τὸ ἀπολεπιζόμενον

δέρμα;... Έμπρός! Πλούσιον με άφθονον ύδωρ καθ' ημέραν, τρίβεσθε, ζυμώνετε με τὰ δάκτυλα όλον σας τὸ κορμί, καταστήσατε έκυτὸς λειοτέρους καὶ στιλπνοτέρους μαρμάρων!...

Ταυτόχρονα; δὲ, μέτρα τινὰ τῶν σωματικῶν διαστάσεων λαμβανόμενα ἀκριβῶς, σημειούμενα ἐν μεγάλῳ καταστάτῳ, καὶ βεβαιούμενα ὅτι ὁ μαθητὴς Ξ. ἔχει ἀνάγκη νὰ προσκτήσῃται αὐξήσιν μυϊκοῦ ὄγκου κατὰ δύο ἑκατοστὰ τοῦ μέτρου, ὅτι ὁ μαθητὴς Χ. δὲν θὰ κάμῃ άσχημα νὰ πάρῃ δύο ἑκατοστὰ ἀκόμη γόμφων... Τὰ φάρμακα ταῦτα, διδόμενα οὐχὶ ἀπλῶς ἐν συνταγαίς, ἀλλ' ἐπιβαλλόμενα ἀσκητικῶς μέχρις ἐσχάτης κοπώσεως, κινήσεως, ἐνεργητικότητος, ζωὴ εἰς τὸ ὑπαιθρον... Καὶ θὰ ἴδῃτε, μετὰ τινὰ ἔτη, τὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς βελτιώσεως τῆς ράτσας!...

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

DARAMOT

HENRI LAVEDAN

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΥΙΟΙ

Μὲ τὰ ὑψηλά του παράθυρα, βλέποντα ἐπὶ τῆς ὕδου Βαρένης, τὰς μαρμαρίνους του κλίμακας καὶ τὰ μεγαλοπρεπῆ φατώματά του, τὸ μέγαρον σιωπηλὸν, ἐφαίνετο ἀκατοίκητον. Τρεῖς ἄνδρες, καθήμενοι ἐντὸς αἰθούσης τοῦ πρώτου ὀρόφου ἐθεώρουν ἀλλήλους ἄφωνοι: ὁ κύριος Μαρκήσιος, ὁ κύριος κόμης καὶ ὁ κύριος ὑποκόμης.

Ἄνεμενον τὸ πέρασ τοῦ ἱατρικοῦ συμβουλίου.

Ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐμελλον νὰ μάθωσιν ἐκ τοῦ ἐπισήμου στόματος τῶν ατρικῶν ἐξοχοτήτων, ἐὰν ὑπελείπετο ἐλπίς τις περὶ τῆς διασωσεως τῆς Γαβριέλας Ἄννης—Σοφίας, ἐπικλήρου μαρκησίας δὲ Γαβριάγγ, μητρὸς τῶν καὶ χήρας τοῦ μαρκησίου δὲ Γαβριάγγ.

Ὁ κύριος μαρκήσιος ἦτον ὑψηλὸς καὶ ἰσχνὸς, ἔχων μορφήν ἀδιδεισδύτως τυπικὴν. Ἐμάντευε τις ὅτι δὲν ἦτον ἢ τριάκοντα ἔτων. Ἡ κόμη του διεσκευασμένη τεχνηέντως, ἄφινεν ἐνιαχοῦ φαλακρὸν τὸ κρῆνιον. Ἐφερε μονύελον, ἀπλοῦν κύκλον ὕψινον ἐφηρμουμένον στερεότατα εἰς τὸν ἀριστερόν του ὀφθαλμόν, ἄνευ ἐλεφαντίνου πέριξ κρῖκου, ἄνευ ἰμάντος.

Πισῶν ἀπὸ τοῦ ἴππου εἶχε θραύσει τὴν μίαν του κνήμην· ὁ μονύελός του δὲν ἐσείσθη κἄν. Ἄνεφέρετο πάντοτε περὶ αὐτοῦ τὸ ἀπίστευτον τοῦτο γεγονός.

Ὁ κύριος κόμης, μὲ πλειότερα χρώματα περὶ τὰ μῆλα τῶν παρειῶν ἢ ὁ ἀδελφός του, ὕψιστο μετ' ἡσπνοσ κοπώσεως τὴν ἀνίαν τῶν εἴκοσι τριῶν του ἔτων. Ὁ πυρόξανθος μύσταξ του, ἀρειμανιώτατα ἐστριμμένος, ὑπεδείκνυε φύσιν ὑπέικουσαν εἰς τὴν πρώτην ὀρμὴν, διαχυτικωτάτην εἰς τὰ αἰσθηματά της· ἐθεωρεῖτο ὡς ἰ πνευματωδέστερος.

Ὁ μικρότερος, ὁ κύριος ὑποκόμης, μόλις ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ εἰκοστοῦ του ἔτους, ἐφαίνετο ὄλος γεγηρακώς.

Αἱ ρυτίδες του ἐπὶ τοῦ ἀγνείου προσώπου του διεσταυροῦντο μετὰ σκληρῆς προωμότητος. Ἦτο καταπληκτικῶς ἰσχνὸς, ὑποδοσκόμενος ὑπὸ βηχός, ὃν ἀπέσπα ἀπὸ τῶν μυχιαϊκῶν του στενοῦ τοῦ στήθους, μὲ συνεστραμμένον τὸ στόμα, τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω, καὶ μὲ ἰσχνούς κηλίδας ἐπὶ τῶν παρειῶν.

Ἡ θύρα ἠνεώχθη καὶ τέσσαρες κύριοι ἀνεφάνισθησαν ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, κρατοῦντες ἀνά χεῖρας εὐρεῖς πῖλους. Ἐκάθησαν.

Ὁ μᾶλλον ἡλικιωμένος, εἰδικότης διὰ τὰ τοιοῦτου εἶδους νοσήματα, ἐκεῖνος, ὃν οἱ λοιποὶ ἤκουον μετ' ἀπέριου προσοχῆς ἡμιλοῦντα, ἀφηγήθη τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀσθενείας, ἐξετάθη ἐπὶ τῆς παθήσεως τοῦ κατωτέρου μέρους τοῦ εισσφάγου, εἶπεν ὀλίγιστα ἐπὶ τῆς πιθανότητος τῆς ἀτροφίας τῶν νεφρῶν, καὶ τέλος ἐξέθισε τὰ συμπερσματά του. Οἱ συνάδελφοι αὐτοῦ ἔνευσον ἐπιδοκιμαστικῶς. Ἀφοῦ ἐτελείωσεν, ἠγέρθη, μὲ τὴν φυσιογνωμίαν συνεσπασμένην, καὶ ἐξέπεμψε στεναγμόν. Εἶτα, στραφεὶς πρὸς τοὺς νέους μὲ δάκρυα εἰς τὴν φωνὴν! «Κύριοι, ὅσω θλιβερόν καὶ ἄν εἴνε τοῦτο δι' ἐμέ... ἀλλ' εἰσθε ἄνδρες... τὸ τέλος τῆς ἐφθασε»

Προσέθηκε δὲ, μὲ τῇ ὄμματι πρὸς τὸν οὐρανόν, ἐν ὀρμῇ πλήρει εὐσεβείας, τὴν πᾶραυτα συνεμερίσθησαν οἱ λοιποὶ: — Ἐκτὸς ἐὰν θαῦμα...

Αἱ θύραι ἐπανακλείσθησαν.

Καὶ ἤκούοντο ἤδη συνομιλοῦντες ὑψηλοφώνως καὶ ζωηρῶς ἐν τῷ προδρόμῳ.

— Ἐρχεσθε πρὸς τὸ μέρος μου;

— Ἄδύνατον.

— Τὴν τρίτην εἰς τὸ Palais—Royal μαζῇ...

Οἱ τρεῖς υἱοὶ εἶχον εἰσελθεῖν εἰς τὸν κοιτῶνα τὸν ἔχοντα κεκλεισμένα τὰ παραθυροφύλλα καὶ καταβιβασμένα τὰ παραπετάσματα, φωτιζόμενον ἀμυδρῶς ὑφ' ἐνὸς κηροστάτου, καὶ ἔμενον ἀκίνητοι ὁ εἰς παρὰ τὸν ἄλλον, πλησίον τῆς κλίνης, ἐφ' ἧς ἡ μήτηρ τῶν κατέκειτο, ὑπτία, σύννοος, ἐν ὑπερτάτῃ προσδοκίᾳ.

Ὁ μεγαλειότερος, ὁ ὁποῖος ἐφαίνετο ὁμιλῶν ἐν ὀνόματι καὶ τῶν δύο ἄλλων, εἶπεν:

— «Ἵποφέρεις, μητέρα;»

Διὰ τοῦ μικροῦ τῆς δακτύλου, λεπτοῦ ὡς σκώληκος, τοῖς ἔνευσεν ὄχι, καὶ ὁ βραχίον πρὸς στιγμὴν ἀνασηκωθείς κατέπεσεν ὡς τι νεκρόν.

Ἦτο κατακίτρινος, ἀπεξηραμμένη, μὲ λεπτὴν κατάλευκον κόμην, καὶ θερμὴν ἀκτινα ἀγαθότητος, ρέουσιν ἀπὸ τῶν κυανῶν τῆς ὀμμάτων, μειδιῶντων ἐν τῇ κοιλότητι τῶν κογχῶν ὡς μυσσωτίδες εἰς τὸ βάθος φρέατος. Βίος θυσίων, ἀτυχῆς, ὃν ὑπέστη κατακλισκουσα θυσαρούς ἐγκαρτερήσεως, ἀναγινώσκειτο εὐκόλως εἰς τὰ ὄματα ἐκεῖνη.

Μὲ τοὺς ὀδόντας συνεσφιγμένους, ἀνέπνεεν ὄσω τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον, προσκολλημένη εἰς τὴν ζωὴν, μὴ θέλουσα νὰ κατακλώσῃ διὰ μιᾶς τὸ ὀλίγον ἐκ τοῦ ἰδῶ βίου, ὅπερ τῇ ὑπολείπετο.

Ὁ μαρκήσιος ἠρώτησε:

«Μὰς ἀναγνωρίζετε;»

Συριγμὸς ἀνεπίσθητος ἐξέφυγε τῶν χειλέων τῆς, ἦτον ὁ ἦχος τῆς λαλιᾶς τῆς.

Οἱ τρεῖς υἱοὶ προσκλίνοντες ἤκουον.

Ὁ ὑποκόμης μὲ τὸ ρινόμακτρον κατέπνιγεν ἠχηρὰν συνκυλίαν βηχός

— Τέκνα μου, ἐψιθύρισεν ἡ μαρκησία, ὅ' ἀποθάνω... τὸ αἰσθάνομαι.

Ὁ πρωτότοκος διέκοψεν αὐτὴν μετὰ γλυκύτητος πλήρους εὐγενείας.

— Ὡ μητέρα!...

Ἐκροῶντο μὲ τὰ ὄμματι στυγνὰ, εὐλαβεῖς καὶ πλήρεις προσοχῆς.

Ἐξηκολούθησεν ἐκεῖνη:

— «Μὴ κλαίετε... μᾶλλον προσεύχεσθε ὑπὲρ ἐμοῦ. Εἶμαι κακὴ μήτηρ, ὑπέπεσα εἰς μέγα σφάλμα... σφάλμα διὰ τοῦ ὁποῖον ἐζήτησα συγγνώμην παρὰ τοῦ Θεοῦ. Πρὶν ἢ παρουσιασθῶ πρὸς Αὐτόν, πρέπει νὰ σᾶς τὸ ἐξομολογηθῶ.»

Ἐσταμάτησε πρὸς στιγμὴν καὶ καταβιβάζουσα τὰ βλεφαρὰ διὰ νὰ ἔχῃ ἤττονα τὴν αἰσχύνην.

— Ἠπάτησα τὸν πατέρα σας... τὸν ἀγαθὸν σας πατέρα... εἰς ἐξ ὑμῶν δὲν εἶναι υἱός του... ὁ... ὁ... ὁ...»

Ἐκλινε βραδέως πρὸς τὴν μίαν πλευρὰν, καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα, ἐστραμμένη πρὸς τὸν τοίχον.

Ἐξῆλθον ἐπὶ τῶν οὐχῶν.

Ἐν τῷ παρακειμένῳ δωματίῳ ἐκάθησαν.

Καὶ ὁ μαρκήσιος ἔλαβε τὸν λόγον, ἔλαφρῶς συγκεκινημένος.

Ἐκίστασεν τὴν θλιβερὰν ὁμολογίαν, τὴν ὁποῖαν ὁ θάνατος δὲν ἐπέτρεψεν εἰς τὴν μητέρα μας ν' ἀποτελειώσῃ. Μακρὰν ἐμοῦ καὶ ὑμῶν εἶναι θεβαίως, ἢ σκέψις νὰ μεμφθῶμεν τὴν μὴ ὑπάρχουσαν πλέον ἐν τῇ ζωῇ. Τὸ μυστικὸν τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀτελῶς ἀπεκκλύθη, θὰ μείνῃ διὰ παντὸς μεταξὺ μας. Ὁ κόσμος οὐδὲν θὰ ὑποπτεύσῃ. Ἡ συμφωνία μας εἶνε σαφῆς. Εἰς τὰ ὄμματα ὄλων τῶν λοιπῶν, ἐγὼ ὁ Ιωάννης, εἶμαι πάντοτε ὁ μαρκήσιος, ὁ Ρενὲ ὁ κόμης καὶ ὁ Φραγκῆσκος ὁ ὑποκόμης. Ἄλλ' ἡμεῖς οἱ ὁποῖοι γινώσκομεν ὅτι εἰς ἐξ ἡμῶν ἔχει εἰς τὰς φλέβας αἷμα ἀλλότριον, ἤττον ἄγνον ἴσως τοῦ πατρικοῦ μας, δυνάμεθα νὰ μένωμεν ἀπέναντι ἀλλήλων ἐν θέσει τοσοῦτω ψευδεῖ καὶ τοσοῦτω δεινῇ; Δὲν ἔχομεν κοινὸν συμφέρον νὰ διαλύσωμεν ἰφῶσον ἡμῖν δυνατὸν τὴν ἀμφιβολίαν ταύτην, ἣτις ὑπάρχει ἐπὶ τῆς γεννησεως μας, καὶ ἄν ἐτι μεταβληθῇ αὕτη ὡς πρὸς τὸν ἕνα ἐξ ἡμῶν εἰς τὴν ὀδυνηροτέρα βεβαιοτήτα;

Τί φρονεῖτε;

— Φρονῶ, ἀπεκρίθη ὁ κόμης Ρενὲ, ὅτι ἔχεις δικαίον καὶ ὁ ὑποκόμης εἶνε τῆς αὐτῆς γνώμης, ἐὰν δὲν μ' ἐπρολάβωκεν, ἤμην ἐτοιμὸς νὰ ἐκφράσω τὴν αὐτὴν γνώμην ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ ἀφορῶν τὴν τιμὴν μας. Καὶ διὰ νὰ δώσω ἀμέσως ἀπόδειξιν τῆς εἰλικρινείας μου, ἐπιτρέψον μοι, μολοντό: μεγαλῶς τοῦτο μὲ λυπεῖ, νὰ καταπαύσω διὰ μιᾶς τὴν ἀγωνίαν σας. Νομίζω ὅτι ἡ μητέρα μου

ἠθέλησεν ἐμὲ νὰ ὑποδείξῃ, ἐμὲ μόνον ἐν τῇ θλιβερᾷ ἀποκαλύψει, ἣν δὲν ἔσχε τὴν δύναμιν νὰ συμπληρώσῃ. Ἐξηγουμαι. Τὸ ὄνομα σου, Ἰωάννη, τοῦ πρωτότοκου ἐλύοντος εἰς τὸν κόσμον τὸ αὐτὸ ἔτος καθ' ὃ ἐτέλεισθησαν καὶ οἱ γάμοι τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς μας, ἐννοεῖς ὅτι δὲν δύναται τις λογικῶς οὔτε νὰ ἀναφέρῃ κἄν. Σὺ Φραγκῆσκει, ὁ ὕστεροτόκος, ὁ χαϊδεμένος πλειότερον ὄλων, ἐγεννήθης μῆνας τινὰς μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἀδελφῆς μας Βέρθας, τῆς ἀδελφῆς μας, ἣν ἡ πενθοῦσα μήτηρ μας ἔκλαυσεν ἔκτοτε νυχθημερόν. Δὲν ἠμπορεῖς χωρὶς νὰ προσβάλῃς τὴν μνήμην ἐκεῖνης ἣτις ἀναπαύεται εἰς τέσσω μακρὰν ἀπόστασιν, νὰ θεωρήσῃς ἑαυτὸν καρπὸν ἐγκλήματος. Ἐν ᾧ ἐγὼ... Ἐννοήσατε μόνον σας, ἀπαλλάξατέ με ἐξηγήσεων τόσῳ ὀδυνηρῶν... ἐγεννήθη ἐκτὸς τῆς Γαλλίας... ὅταν ὁ κύριος δὲ Γαβριάγγ ἦτο πρέσβυς εἰς Πετροῦπολιν. Ἡ μήτηρ ἦτο ὡραία... εἴκοσιν ἐννέα ἔτων... λατρουμένη παρ' ὄλων... ἡ ὡραία Σοφία, ὡς ἀπεκαλεῖτο... τέλος ἐγὼ εἶμαι, τὸ αἰσθάνομαι, καὶ ἡ μητέρα ἄς μὲ συγχωρήσῃ ὅτι μνημονεύω τὸ σφάλμα τοῦτο τοῦ βίου τῆς. Ἦθελε νὰ τὸ ἐξομολογηθῇ μετὰ ταπεινότητος πρὸ ὀλίγου, ἐκπληρῶ οὕτω τὴν τελευταίαν αὐτῆς θέλησιν. Τώρα ἀναμείνω ποῖαν ἀπόφασιν θὰ λάβητε περὶ ἐμοῦ.

Ὁ μαρκήσιος καὶ ὁ ὑποκόμης ἐπλησίασαν, ὁ μαρκήσιος ἠγέρθη καὶ διὰ τένου ψυχρότατα εὐγενούς:

— Κύριε, ὁ ἀδελφός μου καὶ ἐγὼ σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν εἰλικρινεῖάν σας. Δι' ὄλους τοὺς λοιποὺς, ἐκτὸς ἡμῶν, μένετε κόμης δὲ Γαβριάγγ. Ἄλλὰ δὲν θὰ κατοικῶμεν μαζῇ. Πότε ἀναχωρεῖτε;

Ἐκπεπληγμένος, ὁ κόμης εἶπεν:

— Ἄλλὰ, μετὰ τὴν κηδείαν...

Χαιρετηθέντες διὰ νεύματος τῆς κεφαλῆς, εἰσῆλθον καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸν κοιτῶνα, ἐγονυπέτησαν παρὰ τὴν κλίνην... ἀλλ' ὀπισθοχώρησαν ἐντρομοί. Ἡ μαρκησία εἶχε κινήθῃ· εἶχε λοιπὸν ἀπλῶς λειποθυμήσῃ... Ἄνεσηκώθη, καὶ ἐπανέπεσεν ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, νεκρὰ νῦν, ἀφοῦ ἠρθρωσεν εὐκρινέστατα: «ὁ μαρκήσιος... ὁ Ἰωάννης...»

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

DARAMOT

ΔΙΚΑΙΟΤΕΡΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΔΕΝ ΒΡΕΘΗΚΕ ΜΗΘ ΤΩΝ ΛΑΗ ΠΙΣΣΙΝ ΟΥΤΕ ΑΔΙΚΩΤΕΡΟΣ

Περὶ τοῦ περιδοῦτου τοῦτου ἀνθρώπου σπεύδω νὰ διηγηθῶ ὑμῖν ἀνέκδοτον, ὅπερ ἀρκούντως θὰ σας φανερώσῃ ὁποῖα ἦτο ἡ δικαιοσύνη τοῦτου.

* * *

Ἐπιθυμῶν νὰ συνομιλῶ μετὰ γερόντων, ἵνα ἐκ τοῦ στόματος των ἀκούω ἱστορικὸν τι τῶν ἠρωικῶν τοῦ 21 χρόνων, συνδιελεγόμην ἡμέραν πινὰ μετὰ τοῦ ὀγδοηκοντούτου πατρὸς μου, ἔτυχε δ' ἡ συνο-

μιλία να στραφή περί του 'Αλῆ' αμέσως τότε ήρώτησα τον πατέρα μου, αν ή γνώριζε να μοι διηγηθή τίποτε περί τής δικαιοσύνης, ήν μετεχειρίζετο εκείνος.

— 'Ω! παιδί μου, μοι άπεκρίθη, σεις που ήγεννηθήκατε 'σε μέρος ήσυχο, 'σε μέρος που δεν ήχετε να φοβηθήτε ούτε κλειψιαίς, ούτε σκοτωμούς αιδνίδιους και τόσα άλλα κακά, πόσο είσθε ευτυχισμένοι!

— 'Αλλά, πατέρα, τῷ άπεκρίθην, όλ' αυτά τὰ ζεύρω, είναι αληθινά ότι πολλά ύποφέρατε άπ' αυτόν τον άιμοβόρο, αλλά 'πες μου, αν ζεύρης τίποτε, για τή δικαιοσύνη του.

— Για τή δικαιοσύνη του! παιδί μου. Νά! μάθε ότι δικαιοτέρος άνθρωπος δεν βρέθηκε 'ς τον κόσμο, αλλά και ούτε άδικώτερος.

— 'Αλλά πῶς τὸ γνωρίζεις; ήρώτησα.

Και τότε μοι διηγήθη τὸ εξής ανέκδοτον.

Σου είπα κι' άλλη φορά, Γιάννη, ότι ο πατέρας μου ήτανε Γραμματέας έμπιστεμένους του 'Αλῆ' αυτός λοιπόν όταν ήμουν 14 χρονών και έχάθηκεν ο 'Αλῆ-πασιζ, μου διηγήθηκε τὸ εξής.

»Ένας στρατιώτης τούρκος 'ς τὰ 'Ιωάννινα μιὰ ήμέρα είδε μιὰ γρηά που πωλούσε γιούρτη και χωρίς να τήν βρωτήση αν τὸ πωλή και πόσο θέλει, τῆς τὸ άρπαξε με τήν βία και τὸ έφραγε και ύστερα έφυγε. 'Η γρηά ούτε λόγο δεν έτόλμησε να 'πῆ, γιαντί άλλοιμονο, τὸ κεφάλι τῆς έπεφτε!

Τήν άλλη μέρα είδε ο αυτός στρατιώτης τήν γρηά να πωλή πάλαι γιούρτη και έπειδή τ' άρεσε τὸ χθεσινὸ, μιὰ και τῆς τὸ άρπαξε μ' ὄλο τὸ μπουκκλέτο και άφ' οὐ καλὰ έχόρτασε άπ' αυτό, τῆς εξανδάωσε τὸ άγγείο, αλλά άδειο, και ύστερα έφυγε χορτασμένος.

Κατὰ τύχη ὅμως ύστερ' άπό 'λίγα λεπτά νάσου κι' ο 'Αλῆ-πασιζ έδιάβαινε άπό σιμά τῆς και έπειδή τήν είδε να κλαίη, τήν έρώτησε τί είχε, κ' εκείνη τ' άπεκρίθηκε, ότι ένας στρατιώτης του τῆς έφραγε δύο ήμέραις κατὰ συνέχεια τὸ γιούρτη που πωλούσε, και ότι ήτανε φτωχιά γυναίκα και δεν είξευρε τί να γένη.

— 'Ε! μανίτσα, 'λές τήν φλήθεια; τῆς είπε ο 'Αλῆ-πασιζ.

— Ναί πασιζά μου, άφέντη, γιαντί θα πῶ ψέμμα;

— Πρόσεξε καλά! γιαντί άλλοιῶς πάει τὸ κεφάλι σου.

— 'Ω! πασιζά μου μεγάλη, δεν σου λέω ψέμματα του άπεκρίθηκε εκείνη.

— 'Αν σου δείξω αυτόνε τον άνθρωπο, τῆς είπε ο 'Αλῆ-πασιζ, τον γνωρίζεις;

— Ναί άφέντη.

— 'Ελα 'δῶ, ακολουθήσε με, τῆς είπε

Και μιὰ και πᾶνε 'ς τὸ παλάτι. Τότε ο 'Αλῆς διατάζει ὄλος ο στρατός του να πκραταχθῆ κι' αυτός ύστερ' άπό λίγο μαζύ με τή γρηά διέβαινε 'μπροστά άπ' ὄλους και τήν βρωτούσε ποιος ήτο. Τέ-

λος πάντων έφθασκν 'ς τον τούρκο που τῆς έφραγε τὸ Γιούρτη και τότε ή γρηά είπε 'ς τον 'Αλῆ.

— Αυτός είναι, άφέντη πασιζά μου.

— Πρόσεξε καλά, προστή, μή 'λές ψέμμα.

— 'Οχι, άφέντη μου, ὄχι, και γιαντί θα πῶ;

Τότες στρέφοντας ο 'Αλῆς 'ς τον Τούρκο του λέει.

— 'Ε! ὦρέ συ γιαντί τῆς έφραγες τὸ γιούρτη χωρίς να τήν πλερώσης;

— 'Εγώ; πασιζά μου άφέντη, άποκρίνεται ο στρατιώτης τρομαγμένος και κίτρινος σαν τὸ κερί.

Μὰ ο άθεόφοβος εκείνος χωρίς να του 'πῆ τίποτες άλλο, προστάζει αμέσως να του άνοιξουν τήν κοιλιά για να μάθη, αν ήναι μέσα του τὸ γιούρτη!

Τέτοια πράγματα, παιδί μου, μοι έλεγεν ο πατήρ μου, έκανεν εκείνος.

— Μὰ πατέρα, λοιπόν, τῷ είπον περιεργος, ύστερα τί συνέθηκε;

— Τί συνέθηκε; να! ή γρηά είπε τήν αλήθεια, ο Τούρκος δὴν είχε κλοχωνέψη τὸ γιούρτη και ήτανε άκόμη 'ς τήν κοιλιά του! Και τῆς γρηάς για ανταμοιβή τῆς έδωκε τριπλάσια λεπτά άπ' ότι εκόστιζε τὸ γιούρτη! Αυτὴ τή παράτολμη δικαιοσύνη είχε ο 'Αλῆς, χωρίς δικαστήρια, παιδί μου. . . .

I. A. Γ.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ

Πρωτοφανές δέμα έμπορευμάτων.

Την 10/22 του μηνός τούτου, εις τον σταθμόν τῆς Βαρσοβίας, μετά την αναχώρησιν τῆς τελευταίας άμαξοστοιχίας (την 10ην ὡραν τῆς εσπέρας) εβρέθη δέμα έμπορευμάτων, περιετιτυλιγμένον ισχυρῶς. 'Επειδή κανείς δεν παρουσιάζετο ὅπως τὸ ζητήση, οί υπάλληλοι τοῦ σταθμοῦ τὸ ἠνοιξαν, κατὰ τὰ νενομισμένα, ενῶπιον ενδὸς ενωμοτάρχου τῆς χωροφυλαχῆς, και εδρον εντὸς αὐτοῦ πτώμα γυναικὸς τριακοντούειδος, άρκετὰ καλῶς ενδεδυμένης, έχούσης δὲ άδαμαντοκόλλητα ενῶτια και δακτυλίδιον χρυσοῦν. 'Η άστυνομία αμέσως είδοποιήθη και ήρξατο τῶν έρευνῶν τῆς. Τὸ πτώμα άφέθη εις τον σταθμόν μέχρι πρωίας, δε μετηνέχθη εις τὸ νοσοκομεϊον 'Αλεξάνδρα, ενθα ή αὐτοψία απέδειξεν, δε ή θανοῦσα είχεν άποπνιγῆ. 'Η έπιμελεσάτη περιτύλιξις τοῦ πτώματος άπεδείκνυεν, δε ο δολοφόνος ενήργησε μετὰ πολλῆς ψυχραιμίας.

Κατὰ τὸ δέσημα τῆς ήμέρας, ή άστυν μία κατώρθωσε να γνωρίση τήν ταυτότητα τοῦ θύματος, τὸ ὁποϊον ὠνομάζετο 'Ελένη Σχαραβιν, ήλικίας είκοσιν ὀκτῶ ετών, και ήτο θυγίτηρ έμπόρου τινὸς τῆς επαρχίας Οἴφας 'Εκ τῶν χειρῶν αὐτῆς, αἰτινες εις λευκόταται και άβραι, φαίνεται δε ή θανοῦσα δεν ήτο εργίτις. Αί έρευναι τῆς 'Αστυνομίας εξακολουθοῦσι.

Γυναικὸς ἐπὶ πικραγγελία.

Δεκατέσσαρες νεάνιδες εκ Σουηδίας άφίκοντο εις Νέαν 'Υόρκην διὰ τοῦ άτμοπλοίου 'Εκλα, δυνάμει συμβο-

λάου, δε' οὔ ύποχρεοῦνται ὅμα άφικόμεναι εις τήν 'Αμερικὴν, να τυμφεῦθωσιν με τοὺς νέους αἰτινες ταῦτ' είχον πέμψει τον ναῦλεν.

Τὸ περιστατικὸν τοῦτο έφερεν εις άμνησιν τοὺς ἐπὶ τῆς μεταναστεύσεως βαλλήλους και τοὺς τελωνειακοὺς, άγροῦντας εν έπριπε να έμποδίσωσιν ή οἱ εις τὰς νεοαφικθείσας τήν άπόδασιν εις τήν ξηρὰν, δυνάμει τοῦ νόμου τοῦ απαγορευόντος τήν άποδίθασιν εργατῶν ξένων.

Συμβουλεύθησαν λοιπόν δικηγόρους, αἰτινες άπιφύθησαν, δε ο νόμος δεν ήδύνατο να έφαρμοσθῆ εις τὰς νεαρὰς Σουηδὰς, εκπειτοι αἰτινες τὰς έφερον, ταῦτ' ύπεσχέθησαν μόνον γάμοι, τοῦθ' κατ' οὐδέναν τρόπον δύναται να θεωρηθῆ ὡς ήμερομίσθιον τοῦ σημείου τοῦτου καθαρισθέντος, ήρξατο πάραυτα άντίκρισις, ὅπως θεβαιωθῆ μή αἱ νεάνιδες εἰρηπατήθησαν, ή προσειλύθησαν εις παγιδά τινά! 'Αλλ' άπεδείχθη, δε οί προσκαλέσαντες αὐτὰς ήσαν καλῆς πίστεως, και είχον πράγματι τον σκπὸν να τὰς τυμφεῦθωσιν. Οἴτω, έκαστος αὐτῶν είχε τεθῆ εις σχέσεις μετὰ τῆς μηστῆς του διὰ τινος μεσίτου γύμων διαμένοντος εν 'Στοκχόλμη' πρὶν ή τῷ πεμφθῆ δε ή νεάνις, ήτο έποχρεωμένος να τῇ στειλῆ τήν φωτογραφίαν του, εν πιστοποιητικὸν καλῆς διαγωγῆς και χρησίων ήθων, ύπογεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Ιερῶς εις τήν εκκλησίαν τοῦ ὁποίου συχνίζει, και σὺν τοῦτοις, τὸ αναγκαιοῦν διὰ τὸ ταξίδιον τῆς κόρης χρηματικὸν ποσόν.

Αἱ νεάνιδες είχον πῶσαι ἀνὰ ένα ιδιαίτερον θαλαμῶσιν ἐπὶ τῆς 'Εκλας, και άγονσιν ήλικίαν ἀπὸ 19 μέχρις 25 ετών, οἱ δὲ πῶσαι ὠραιόταται. Τέσσαρες αὐτῶν μετέβησαν εις Βροῦκλιν. ενθα τὰς άνέμενον οί μηστοίηρες των, τήν μιάν ήλθεν αὐτοπροσώπως και τήν παρέλαβεν ο ιδικός της, αἱ δὲ λοιπαὶ είκοσιν άνεχώρησαν εις τὰς δικτὰς Πολιτείας, πρὸς σιάντησιν τῶν μηστοῦρων αὐτῶν.

'Ανακάλυψις Ναοῦ τῆς 'Αφροδίτης.

Αἱ ανασκαφαὶ αἰτινες ἀπὸ άρχετοῦ χρόνου διενηργούντο εν Κύπρῳ, άπεκλύσαν ήδη εἰς ὄλοκληρον τον ναὸν τῆς 'Αφροδίτης εν Πάφῳ.

'Ο ναὸς οὗτος, κατασκευῆς εν φοινικικῆς, τυγχίνει εν τῶν άρχαιοτέρων γνωστῶν μνημείων. Διαρκούσης τῆς Ρωμαϊκῆς κυριαρχίας, δες κατεστράφη εν μέρει εκ σεισμῶν. Τήν πρώτην φοράν, κατὰ τὰς άρχὰς τοῦ πρώτου αἰῶνος, και τήν δευτέραν φοράν περὶ τὰ τέλη τοῦ δευτέρου. 'Εκείστοτε δὲ άνοικοδομήθη μετ' εκτίκτου μεγαλοπρεπείας κατὰ τον παλαιὸν ρυθμόν.

Εἰς τὸ σύνολον τοῦ κτιρίου παρατηρεῖται μεγίστη ὁμοιότης πρὸς τον ναὸν τοῦ Σολωμῶντος, ὡς οὗτος περιγράφεται εν τῇ δευτέρῳ βίβλῳ τῶν Βασιλειῶν.

'Ανασκαφαὶ ενεργηθεῖσαι κίτωθεν τοῦ εκμωσαϊκοῦ εδάφους εις μιάν τῶν αἰλῶν, έφερον εις φῶς πλείστας επιγραφὰς λίαν ενδιαφερούσας, μιάν μαρμαρίνην κεφαλὴν κίλλιστα διατηρομένην, και πολλὰ τεμύχια χαλκίων και πηλίνων έργων.

Δύο πίνακες πρὸ πάντων ερείλκυσαν τήν προσοχὴν τῶν άρχαιολόγων, ο εἰς περιέχει επιστολήν τοῦ 'Αντιόχου πρὸς τον Πτολεμαῖον 'Αλέξανδρον, και ο δευτερος κατὰλογον τῶν ανθρώπων αἰτινες συνεισέφερον διὰ τήν 'Ελαϊοχρίστια, μεγάλην εορτὴν, λαμψιβόλως διδομένην πρὸς τιμὴν τῶν θεῶν.

Οἱ έργαται εἶρον πρὸς τοῦτοις και πλεῖστα μικρὰ ὀ-

μοιώματα 'Αφροδίτης, λίαν χοιδροειδοῦς εργασίας, και οὐκ ὀλίγα ἀνάγλυφα ἐλληνικῆς τέχνης, και μεταξὺ ἄλλων, κεφαλὴν παιδίου φυσικοῦ μεγέθους, μαρμαρίνην. 'Αναφέρεται πρὸς τοῦτοις και εν θανμάσιον έργον χρυσοχοικῆς, εἶτε καρφίς διὰ κόμην, χρυσοῦ, θανμασίως εἰςεργασμένη, έχουσα εις τήν κορυφὴν τέσσαρας κεφαλὰς ἐλάφων εἶφ' ὧν επικαθῆνται τέσσαρες περιστραί.

Οἱ πλείστοι τῶν ανακαλυφθέντων εις τὰ περίε τῆς Πάφου τάφων φαίνονται συληθέντες ήδη εν εποχῇ προγεγεστέρα οἱ δὲ ανακαλυφθέντες άνέπαφοι, έχουσι επικευσθῆ μεταγενεστέρως.

Μήπως τυχὸν είσθε τίποτε έξοχότης;

'Αλφόνσος Δωδὲ, ο έξοχος μυθιστοριογράφος, προσέπει τήν ιδίαν αὐτοῦ φήμην πρὸ 25 ετών. Προσεπάθησε πρὸ τετάρτου αἰῶνος να πωλήσῃ κομψήν τινα προτομήν εἰς ὀρειχάλκον, ὅπως προμηθευθῆ εἶδη τινὰ τῆς πρώτης άνιγχνῆς. Προσῆλθε λοιπὸν πρὸς τον ιδιοκτήτην εντὸς τῶν γνωστοῦρων κίταστημάτων εν Παρισίοις, προσφέρων τήν προτομήν. 'Προτομή, άπεκρίθη ο έμπορος, και τίνα, παρακαλῶ, παριστάνει; 'Τίνα παριστάνει; άπεκρίθη ο Διδὲ, παριστάνει ἐμὲ αὐτόν., "Οχι δά! δεν μοῦ λέγετε, οὐς παρακαλῶ, τὸ δρομά σας. λοιπόν. Μήπως είσθε τίποτε έξοχότης;," "Οχι άκόμη, αλλά δικαιοῦμαι να γέλνω ήμέραν τινα,," "Αἱ! καλὰ λοιπόν,," είπεν ο έμπορος ὅπομειδιῶν "λάβετε τήν καλωσύνην να ξαναπεράσητε εναν γέλνῃτε!," 'Ο Δωδὲ τέλος, επώλησε τήν προτομήν εντὶ 22 φράγκων, ὧν τὰ δέκα εἶδει να δώσῃ εις τον άμανηλάτην. 'Ο Δωδὲ ήδη εἶνε και πλούσιος και έξοχος άνήρ.

Κυνηγετικὰ ἄθλα τοῦ λόρδου Βόλσιγγαμ.

'Εν τοῖς άριστοκρατικοῖς κύκλοις τοῦ Λονδίνου μέγας γίνεται λόγος περὶ τῶν κυνηγετικῶν ἄθλων τοῦ λόρδου Βόλσιγγαμ. 'Εν ετει 1872 ο έχθρὸς οὗτος τῶν πτηνῶν εἰθάρωσε, μόνος, εντὸς δεκαῶρου διαστήματος, 842 κομμύτια. 'Ο άριστοκρατικὸς κόσμος εἰφάνη δυοπιστῶν πρὸς τήν εἶδησιν ταύτην, και ο λόρδος Βόλσιγγαμ κεντηθεὶς τήν φιλαυτίαν του, ήθέλησεν εσχάτως να άποδείξῃ, δε εἶνε εις τῶν άρίστων τῆς 'Αγγλίας κηνηγῶν.

Την 30ην λοιπὸν Αὐγούστου εἰξῆλθε τοῦ εν Βλουμπεργάουσε μεγάρου του περὶ τήν εἰδομένην τῆς πρωίας, συνοδευόμενος ἐπὸ φίλων και ὑπηρετῶν φερόντων ἀνὰ τρία δίκροτα τυφίλια έκαστος.

'Επανερχόμενος οἴκαδε εις τὰς ἐπτὰ και ήμισον τῆς νυκτός, ο εντυχὴς λόρδος, εἶχε θηρεύσει 1,058 κομμύτια, τοῦτίστι ἀνὰ δύο κομμύτια τὸ λεπτόν!

Τὸ μεγαλειότερον δένδρον τῆς γῆς

'Ο βοτανικὸς κ. Φρειδερίκος Κλοῦγ άνεκάλυψε, πλησίον τοῦ ποταμοῦ Κεβούχ, εν ζιτῆ κομητίῳ τῆς Τουλάρης, γιγαντιαῖον δένδρον, άνήγον εις τήν οικογένειον τῶν σελεβόι, ὅστινος ή περιφέρεια μετρεῖ 176 πόδας!

ΤΟ ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΝ ΠΕΡΑΛ

Ἐν Ἰσπανίᾳ εἰς τὸ ναυπηγεῖον τοῦ Ἁγίου Φερδινάνδου, κατασκευάσθη ἓν ὑποβρύχιον πλοῖον, ὅπερ, κατὰ τὸ λέγειν τῶν μηχανικῶν, δύναται νὰ φέρῃ ἐπικνάστασιν εἰς τὰ πολεμικὰ τοῦ κόσμου.

Ὁ ἐφευρέτης τοῦ πλοίου δὲν Ἰσακ Περὰλ, εἶνε νεκρὸς ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ καὶ καθηγητῆς εἰς τὴν ναυτικὴν Σχολὴν, ὅστις ἀπολαύει μεγάλης φήμης ἐν τῷ Ἰσπανικῷ ναυτικῷ. Τὴν πρώτην φοράν καθ' ἣν εἶπε δημοσίᾳ ὅτι δύναται νὰ κατασκευάσῃ πλοῖον ὑποβρύχιον, ὅπερ δὲν θὰ ἐστοίχιζε πολὺ καὶ θὰ ἠδύνατο ν' ἀνατινάξῃ εἰς τὸν ἀέρα πλοῖον ὑπερκαπιζόμενον ὑπὸ ὀλοκλήρου στόλου, κατεγέλασαν αὐτοῦ. Ἄλλ' ἡ ἐδραϊκὴ φήμη τοῦ κ. Περὰλ ἐνέπνευσε πεποίθησιν εἰς τὴν κυβέρνησιν, τῶν παρεσχέθησαν δὲ τὰ μέσα τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ σχεδίου του. Δὲν ἐδαπάνησε περισσότερα τῶν διακοσίων χιλιάδων φράγκων.

Τὸ ὑποβρύχιον εὐρίσκεται νῦν ὑπὸ τὸ ὕδωρ, ριπθὲν εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ λαμπρὰς καὶ πομπῶδους τελετῆς, δὲν ὑπολείπεται δὲ τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ δοκιμασθῇ εἰς τὰ γυμνάσια.

Θὰ ἐπιτύχῃ ἄρα γε; Τὰ πάντα πείθουσιν ἡμᾶς περὶ τούτου. Τὸ τορπιλλοφόρον τοῦτο ἔχει σχῆμα ἰχθύος, δηλαδὴ, σύγκειται ἐκ δύο κῶνων ἠνωμένων κατὰ τὴν βᾶσιν. Ἔχει μῆκος 22 μέτρων καὶ πλάτος 2. 87. Ὅταν πλέῃ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῶν ὑδάτων βυθίζεται κατὰ 80 ἑκτοστόμετρα. Ἐξαιρέτικα ἠλεκτρικὰ συστοιχίαι παρέχουσι κινήτικὴν δύναμιν εἰς πέντε κινήτῃρας, ὧν οἱ δύο εἰσὶ προωρισμένοι διὰ τὴν πρὸς τὰ πρῶτα ὄθησιν, καὶ ἔχει ἕκαστος αὐτῶν δύναμιν τριάκοντα ἵππων. Οἱ ἄλλοι τρεῖς κινήτῃρας εἰσὶν ἕκαστος δυνάμεως πέντε ἵππων. Τὸ πλοῖον κινεῖται διπλοῦς ἑλικῆς καὶ πλείστα ἄλλα μηχανήματα, ἅτινα ἐξασφαλίζουν τοὺς ἐξελιγμούς αὐτοῦ. Θὰ διατρέχῃ ἑνδεκά μίλλια καθ' ὄραν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, δέκα δὲ καὶ ἡμισυ μίλλια ὑπὸ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς. Θὰ δύναται νὰ μένῃ ὑποβρύχιον πλεόν τῶν δύο ἡμερῶν, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἀνάγκη ν' ἀνακινῶσθαι τὰς προμηθεῖας του καὶ τὸν ἀέρα. Θὰ περιέχῃ τορπιλλὰς αὐτοκινήτους, δυνάμενας νὰ ἐξκοντίζωνται μετὰ τῆς μεγαλύτερας ἀκριβείας εἰς μεγάλας ἀποστάσεις.

Κατέχον πλείστα συσκευὰς χρησιμεύουσας πρὸς φωτισμὸν τοῦ βυθοῦ τῶν θαλασσῶν, θὰ δύναται νὰ ἐξκοντίζῃ κατ' ἀρέσκειαν, ἰσχυρότατον ἠλεκτρικὸν φῶς. Θὰ δύναται νὰ ἀνέρχεται καὶ νὰ κατέρχεται διατηροῦν πάντοτε τὴν ὀριζοντίαν θέσιν του. Ὁ ἐφευρέτης, μὴ ἀρκοῦμενος εἰς τὸ ἔργον του τοῦτο μελετᾷ ἤδη ἕτερον σχέδιον πλοίου, μεγάλων διαστάσεων, ἰκανοῦ ν' ἀνισταθῇ κατὰ ἰσχυροῦ στόλου.

Αὐτὰ γράφουσιν ἐκ Μαρτίτης εἰς τὰς γαλλικὰς ἐφημερίδας. Φαίνεται, ὅτι οἱ Ἰσπανοὶ εἶναι ἐνθουσιασμένοι μετὰ τὴν ἐφεύρεσιν ταύτην, καὶ ἀπὸ ταῦδε, διαβλέπουσι τὴν Ἰσπανίαν ἐκδικουμένην ἐπὶ τῇ

ἡττῇ τῆς μεγάλης ἀρμάδας, καὶ κατασυντρίβουσιν τὸν ἀγγλικὸν στόλον εἰς μυρία τεμάχια.

Γράφουσιν, ὅτι τὸ Περὰλ ἔσται τὸ θωρηκτὸν τῶν μικρῶν δυνάμεων. Ἐν τούτοις ὅμως, ἐπιπρέπει νὰ δυσπιστῶμεν περὶ πλοίου, ὁμοιάζοντος τοσοῦτον πρὸς τὰς φαντασίας τοῦ Ἰουλίου Βέρν.

ΦΡΙΚΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἰακώβου Α' τῆς Σκωτίας, κατὰ τὸν 14 αἰῶνα, ἐγεννήθη ἐν Λοθία, πολίχνη μικρὸν ἀπεχούση τοῦ Ἐδιμβούργου, ὁ Σάβνης Βιάν, υἱὸς πτωχῶν ἀλλὰ ἐργατικῶν γονέων. Ἐκδηλῶν ἐκ παιδικῆς ἡλικίας μίσος πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν καὶ ἀποδεικνύων πᾶν εἶδος ἐμψύτου κακίας, παῖς ἔτι ὢν ἐγκατέλιπε τὴν γενέτειραν φυγὼν εἰς Γαλλοβᾶν. Συνωδύετο ὑπὸ νεαρᾶς γυναικὸς, καταλλήλου συντρόφου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν κακουργημάτων των, καὶ ἐκ τῆς αὐτῆς πολίχνης. Τὸ ζεῦγος τοῦτο ἐγκατέστη ἐντὸς σπηλαίου ἀρκούντως εὐρέος καὶ μακροῦ περὶ τὸ ἓν μίλλιον. Τὸ στόμιον τοῦ σπηλαίου ἐβρέχετο ὑπὸ τῆς θαλάσσης, τοῦ ὕδατος πολλὰκις εἰσδύοντος ἐντὸς τοῦ σπηλαίου εἰς ἀπόστασιν 200 μέτρων. Τὰ θύματα τοῦ ζεύγους ἀπήγοντο ἐπανερχόμενα ἐκ πανηγύρεων ἐν καιρῷ νυκτός, ἢ ἐὰν ἦσαν μεμονωμένοι ὁδοιπόροι, προσεβάλλοντο ἐν καιρῷ ἡμέρας. Διὰ τοῦ αὐτοῦ φρικώδους τρόπου ἠκρωτηριάζετο ἕκαστον θύμα. Διετέμνετο καὶ ἠνοίγετο τὸ ὑπογάστριον, καὶ ἐξεσύροντο τὰ ἔντερα, καὶ τὸ σῶμα ἤγετο εἰς τὸ σπήλαιον. Ὅπως μὴ φωραθῶσι; ἐφόρευον πάντα ὄν ἐλθστευον, καὶ ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἐξηκολούθουν τὸ ἀποτρόπαιον ἐπάγγελμά των. Κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον, λέγει ὁ χρονογράφος, ἐζησαν μέχρις οὗ ἀπέκτησαν ὀκτὼ υἱούς καὶ ἕξ θυγατέρας, δεκάοκτὼ ἐγγονούς καὶ δεκατέσσαρας ἐγγονάς, πάντα προϊόντα αἰμομιξίας. Μετὰ μακρὸν στάδιον φόνων ἡ συμμορία συνελήφθη ὑπὸ τοῦ βασιλέως Ἰακώβου, ὅστις, παρορμηθεὶς εἰς δράσιν ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἕνεκα τῆς μακρᾶς ἀτιμωρησίας τῶν κακούργων, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς στρατοῦ, ὅστις διὰ κυνῶν, ὑσφρινόμενων αἵμα, κατώρθωσε νὰ ἐκθάψῃ ἐκ τοῦ σπηλαίου ὀλοκλήρον τὴν μουσαρὰν φυλὴν, καθ' ἣς ἐπηνέχθη θάνατος, σύμφωνος πρὸς τὸν βίον ἐν ᾧ ἐκυλίωντο. Τῶν ἀνδρῶν, λέγει ὁ ἱστορικός, τὰ ἐντόσθια ἐρρίφθησαν εἰς τὸ πῦρ, αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες ἀπεσπάρθησαν τῶν σωμάτων των, καὶ ἀρίθησαν νὰ αἰμοσταζῶσι μέχρις ἐκπνεύσεως. Ἡ μήτηρ τῆς ὕλης φυλῆς, αἱ θυγατέρες καὶ αἱ μικραὶ ἐγγοναί, ἀροῦ παρέστησαν μάρτυρες τοῦ θανάτου τῶν ἀρρέων, ἐρρίφθησαν ζῶσαι εἰς τρία κεχωρισμένα πυρὰ, καὶ ἐγένοντο τέφρα.